Jaargang 112. Vrijdag, 23 December 1853. No. 102.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

[illegible]ze Courant wordt voorts aan de geabonneerden ver[illegible] *Bijblad* no. 37, inhoudende: *Handelingen van de* [illegible]*neraal*, waaronder Redevoeringen van de heeren [illegible] Blau-pot ten Cate.

[U]ITBESTEDING VAN SPLITTINGEN.

[BUR]GEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente [illegible] maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L.** [illegible] Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, [illegible]nne goedkeuring, ten overstaan van den Heer [illegible] **R. VOORHEULEN VAN BÖHRE**, Notaris te *Stads-Kanaal*, op ZATURDAG den [illegible] December 1853, des voormiddags te elf uur, ten [illegible] den Verlaatsmeester H. G. SAP, te *Stads*[illegible] [pu]bliek, **in drie perceelen**, zullen worden [illegible] van ongeveer [illegible] Ellen [illegible] in de rigting van het *Stads-Ter-Apeler-Kanaal*, [illegible] *Ter Haarster* en *Ter Apeler Veenen*, beginnende [illegible]waar de op den 15den Januarij 1853 aanbestede [illegible] in het *Ter Haarster Veen* eindigt, tot aan de [illegible]er de Kanaalsrigting bijlangs den *Munnekedijk*.

Voorwaarden dezer Uitbesteding zullen zes dagen [illegible] ten Huize van Uitbesteding voorliggen, terwijl [illegible]ndere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer [illegible]KEN, Opzigter van de *Stads Veenen* te *Wildervank*.

[GRO]NINGEN, 15 December 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOM[MISS]IE** in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter [kennis] van alle belanghebbenden, dat op de NIEUWE [illegible]ER STADSSCHOOL is **vacant** de **betrekking** [H]**ULPONDERWIJZER**, aan welke betrekking [ver]bonden een jaarlijksch Traktement van *f* **250—00**, [illegible] voorts op de STADS- en ARMENSCHOLEN on[illegible]eidene **ONDERMEESTERS** worden verlangd, [illegible] Traktement nader zal worden geregeld. — Zij roept [illegible] allen, welke bevoegd en genegen mogten zijn, [illegible] de eene of andere dier betrekkingen te worden ge[illegible], bij deze op, om zich *ten spoedigste* aan te geven [ter SE]CRETARIJ dezer Gemeente, met opgave van ouder[dom,] woonplaats, rang en tegenwoordige betrekking.

[GRO]NINGEN, 19 December 1853.

De Schoolcommissie voornoemd,
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN,
Secretaris.

[illegible] *de Nieuwstijdingen, Loterij, enz. in 't Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

Nieuwjaar en goedkoop Brood.

[illegible]*chten over een geschikt middel ter tegemoetkoming in* [illegible] *buitengewonen nood van den arbeidersstand.*

[illegible] nood, waarin de arbeidersklasse thans verkeert, is [illegible]sprekelijk algemeen, groot en klimmend. Gewone [illegible] zijn niet langer toereikende om daarin te voorzien. [illegible] dient daarenboven buitengewone in het werk te stel[len] [illegible] wil men niet, dat eerlang gansche scharen het nu [illegible] zoo aanzienlijk getal der geheel verarmden komen ver[illegible], of de treurtooneelen zich herhalen, die wij voor [illegible] jaren hebben aanschouwd.

[illegible]kig, dat deze overtuiging meer en meer veld wint! [illegible], dat er zijn, die zulke buitengewone maatregelen [illegible] God dank, dat er velen gevonden worden, die [illegible]nen, en niet weinigen, die ze willen bevorderen! [illegible] zouden echter in dezen wel de geschiktste midde[len] zijn?

[In] de eerste plaats voorzeker werkverschaffing; zelfs al [illegible] meer van kunstmatigen aard. Alle bevoegde be[illegible] in de zaak van het pauperisme zijn het op dit [illegible], en de noodzakelijkheid van het laatste geval is [illegible] voornaamsten van hen uitgesproken en betoogd. [illegible] al is dit middel, in de tegenwoordige omstandig[heden,] alléén niet voldoende. De verdienste, die de arbei[der] van zijn werk trekt, is te gering, dan dat hij daar[mede] zijne noodzakelijke behoeften zou kunnen voorzien. [illegible] dus nog andere middelen noodig, om het in dezen [verbro]ken evenwigt zooveel mogelijk te herstellen. Dat zou [illegible] aard der zaak gevoegelijkst kunnen geschieden, òf [door] verhooging van arbeidsloon, òf door verlaging van [den pr]ijs der voornaamste voedingsmiddelen, òf door beiden [illegible].

Wat het eerste betreft. De verhooging van arbeidsloon is [illegible]noodzakelijk, waar de maatstaf van de daghuur, de [illegible] dagelijksche behoefte, uit het oog verloren is. Zij is [illegible]lijk, waar de aard van het werk gedoogt, dat het [loo]n in evenredigheid met de tegenwoordige behoefte van den [werk]man worde gebragt. Daarom brengen wij eere en dank ['s] lands Hooge Regering en aan de verschillende compag[nie]ppen en partikulieren, die besloten hebben om haar te [illegible]n. Maar zij kan nimmer algemeen of afdoend wor[den,] vooral niet in dezen tijd. Daar is toch veel werk, dat [illegible] toelaat. De overdrevene bezoldiging daarvan zou [illegible]delijk verlies veroorzaken, dat bij uitsluiting door den [werkver]schaffer zou gedragen worden; en ook al konde deze [illegible] door anderen worden te gemoet gekomen, dan nog [illegible], zelfs als tijdelijke maatregel, èn tijdens haren duur, [èn na] hare opheffing, zoowel voor den werkman als voor den [illegible], de bedenkelijkste gevolgen kunnen hebben. En [illegible] werk, dat haar wèl zou gedoogen, het werk van [lan]dbouw; dit staat immers bijna geheel stil.

[Er] dient dus, thans vooral, ook nog daarenboven op het [middel], de verlaging van den prijs der voornaamste voedings[midde]len bedacht te zijn. Wel beschouwd, is dit middel het [illegible]gste. Immers de groote oorzaak van het verbroken [evenwi]gt tusschen dagelijksche verdienste en behoefte, ligt [illegible] in de buitengewone duurte der levensmiddelen. Het is [daaren]boven, beide in zijne daarstelling en strekking, het [illegible] algemeene. Alle begoedigden kunnen daartoe mede[werken], alle hulpbehoevenden daarvan genot hebben. Bij [illegible]ering zal het den gunstigsten indruk te weeg bren[gen] en daardoor dubbel voordeel doen. Tijdens zijnen duur [zal het] geen derden naijverig maken of benadeelen. En wan[neer] de markt weder tot den gestelden prijs zal zijn ge[daald,] zal het zich zelf opheffen, zonder andere gevolgen [achter te] laten dan eene dankbare herinnering.

[Wij a]arzelen daarom geenszins om de verlaging van den prijs der voornaamste voedingsmiddelen aan te bevelen als het geschiktste middel om — in verband met eene zooveel mogelijk algemeene werkverschaffing en eene aan iedere soort van werk geëvenredigde belooning — in den tegenwoordigen nood van den arbeidersstand te voorzien.

Die verlaging zou in de groote gemeenten, waar daaraan behoefte is, zich tot meer andere voedingsmiddelen kunnen uitstrekken, en in dat geval, misschien wel zonder groote geldelijke opoffering, kunnen worden bewerkt door eene uitbreiding van de dáár meestal aanwezige inrigtingen tot spijsbereiding (soepkokerijen), om dan het voedsel tegen den zuinigsten prijs te verkoopen. Zij zal echter op de meeste plaatsen en vooral te lande, zich wel moeten en ook kunnen bepalen tot het voornaamste en thans bijna eenig algemeene hoofdvoedsel, het brood.

Zal zij echter in dit geval doel treffen, dan behoort zij, uit hoofde der groote behoefte, vrij aanzienlijk te zijn, en dan moet zij tevens in zóó verre algemeen wezen, dat ten [illegible] ander middel van bestaan bezit dan zijne dagelijksche verdienste, genot van haar kunne hebben.

En nu dan. Hoe zou zoodanige verlaging het best tot stand te brengen zijn?

Van Regeringswege, door afschaffing van den accijns op het gemaal? Wie zou zoo dwaas zijn, haar daarvan te verwachten? De geheele rijks-accijns bedraagt immers van een Nederlandsch mudde rogge nog geen 60 cts., dat is ongeveer 2 centen voor een brood van 4 Ned. ponden. 't Is waar, dat is iets. Maar zou men dan als vaderlander van de Regering willen vergen, dat zij daarom zoo op ééns den accijns op alle gemaal, en dat wel voor altijd afschaffe, en daardoor een belastingstelsel late in duigen vallen, in de plaats waarvoor zij nog geen ander, meer geschikt, heeft uitgedacht?

Of zal men wachten tot de Regering die verlaging uit de staatskas, of uit eene heffing over de burgers bekostige? Dat zou ook te vergeefsch zijn; en de hemel geve, dat het te vergeefsch zij! want indien het gebeurde, zou het te laat wezen. De Staat toch mag niet weldadig zijn, en hij kan anderen niet dwingen om dat te wezen. Vóór hij zoo tusschenbeide trede, moet de orde en rust der maatschappij er mede gemoeid zijn.

Zal dus deze maatregel tot stand komen, dan moet hij door de vrije liefdadigheid der ingezetenen worden in het werk gesteld. Niet dat men hier alles op de bijzondere liefdadigheid zou laten aankomen. Verre van daar. Daartoe is dat werk te groot, te kostbaar en te moeijelijk. Er zullen toch zeer aanzienlijke sommen worden vereischt om het brood voor den arbeider (en in de steden zou dat ook wel voor den minderen burgerman mogen geschieden) op eene behoorlijke laagte te brengen. Neemt men b. v. voor onze provincie (en deze hebben wij vooral op het oog) aan, dat de prijs daarvan op 40 centen per 4 Ned. ponden wierd gesteld (lager zouden wij het niet durven aanraden, om der gevolgen wil voor de toekomst), dan nog zoude dat eene groote uitgave veroorzaken, dewijl, zoo als wel van zelf spreekt, het ontbrekende van den gewonen marktprijs of zetting zal moeten worden bijbetaald, en er geen uitzigt bestaat, dat deze spoedig tot op die laagte dalen zal. Tot het bijeenbrengen van zoodanige som zullen aller vereenigde pogingen noodig zijn. Hare doelmatige aanwending zal op iedere plaats een afzonderlijk en wél ingerigt bestuur vereischen.

Van wien de maatregelen tot daarstelling daarvan uitgaan, is in zoo verre om het even; indien slechts ieder doe, wat hij vermag, en de een niet op den ander wachte.

Wien dan God dat in het harte geeft, die verheffe zijne stem in de plaats zijner inwoning, en hij ruste niet, voor daar eenige bekwame mannen zijn aangesteld, die een krachtig beroep doen op de liefdadigheid hunner medeingezetenen, en de verzamelde giften van dezen tot het bedoelde einde besteden!

De klimmende nood van den daglooner roept om spoed. De tijd is gunstig. De gelegenheid is daar! — Ziet, bij den aanvang des jaars is het hart gewoonlijk ruim en de hand mild. De door den behoeftige ingezamelde giften echter baten dan gewoonlijk weinig. En och! of ze geen schade deden. In de overtuiging daarvan, heeft reeds menig plaatselijk bestuur die inzameling verboden, en eene meer doelmatige verordend of toegestaan. Helpt dien heilzamen maatregel uitbreiden, Gij allen, die daartoe eenige magt bezit. Gebruikt al uwen invloed, opdat er bepaald worde, dat, na aftrek van eene behoorlijke feestdaggave, het overschietende tot het nu besproken doel zal worden besteed.

Maakt die bepaling bekend. Roept op grond van haar eene verdubbelde gifte in. Wie weet, of dat doel dan niet reeds bereikt zal zijn, vóór dit jaar zijn' loop volbragt heeft!

En als dan aan den volgenden morgen de arbeider u zijn' zegenwensch biedt, dan zult gij genieten, als gij dien beantwoordt met de verzekering: „gij zult dit jaar goedkoop brood eten." —

Verbeterd plantenstelsel van *Linneus*.

Hoe beroemd en algemeen aangenomen het stelsel van Linneus ook moge zijn, als zijnde hetzelve het gemakkelijkste en doelmatigste van alle plantenstelsels, zoo is het toch niet vrij van gebreken. Van hier dat vele plantenkenners zoowel vroeger als later, beproefd hebben, om òf geheel nieuwe stelsels te ontwerpen, òf het bestaande van Linneus te verbeteren. Bekend als zoodanig onder de laatste zijn: Thunberg, Liljeblad, Sprengel en anderen. Bij nader onderzoek echter bleek het, dat ook weder deze stelsels verre van de volmaaktheid verwijderd waren, en dat het hun aan de vereischte eenvoudigheid ontbrak, om van andere gebreken niet te spreken. Dit heeft, zoo als wij uit eene goede bron mogten vernemen, den weled. zeer gel. heer J. A. W. Pott, med. art. obstet. et chir. doctor, te O. Pekela, op het denkbeeld gebragt, het systema van Linneus op nieuw te herzien en naar aanleiding van hetzelve een plantenstelsel te ontwerpen, dat al de voordeelen en geene der nadeelen van het Linnésche moet bezitten. Volgens het stelsel van den heer Pott, worden de mono- en dicotylidonen, of zigtbaar bloeijende planten, elke in drie rangen verdeeld, naar dat het hermaphroditen, een- of tweehuizigen zijn. Eene derde verdeeling, of die in klassen, berust op de verhouding der stamina's en bloembladeren. De vierde verdeeling is die der orden, naar het getal stamina's. De vijfde is die der orden in kluften naar de pistilla's. — Het geheele stelsel is zoodanig, dat er nimmer eene plant kan gevonden worden, die in hetzelve niet gemakkelijk hare plaats zal vinden, terwijl het voorts voor de liefhebbers der Botanie een hulpmiddel zal opleveren, om den naam eener plant zoo gemakkelijk te vinden, als een woord in een woordenboek. Doch dit moet nog het minst belangrijke van dit stelsel zijn; van meer gewigt moet het gerekend worden, dat door dit stelsel, gelijk wij hoorden beweren, de verwantschap der planten op eene treffende wijze in het oog valt.

Het is hier de plaats niet breeder over dit systeem uit te weiden. Meer gevoegelijk laat zich dit doen in een of ander onzer tijdschriften. Wij hopen dat den heer Pott zelven daartoe lust en opgewektheid worde gegeven, en wij twijfelen alsdan niet, of zijn stelsel zal, zoo hij het in al zijne bijzonderheden ter kennis brengt van kenners en liefhebbers der Kruidkunde, op de meer gemakkelijke en eenvoudiger beoefening der schoone Botanie een' gunstigen invloed uitoefenen. X.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 18 Dec., kapit. *Panjer* Heiline, van Croonstad, laatst van Noorwegen; den 19den *Slager* Jan Hendrik, van Boness; *Ebes* Grietje, van Christiansand. — Te Albany (King George Sound) den 9 Sept., *Mulder* Robertus Hendricus, van Hartlepool. — Te Barcelona den 1 Dec., *Mulder* Zorg en Vlijt, [illegible] den 15 Dec., *Smit* Garonne, van Amsterdam; *Zijlstra* Kaashandel, van Rotterdam. — Te Lissabon den 2 Dec., *Glim* Hendrika Margaretha en den 7den *Korte* Hendrika Margaretha, beide van North Shields. — Te Nantes den 16 Dec., *Addens* Petronella, van Rotterdam; *Nagel* Afina Albertina, van Dantzig. — Te Rouaan den 14 Dec., *Lovius* Trekvogel, v. Stettin; den 16den *Degenhard* Wicherdina, van Stettin. — Te Londen den 16 Dec., *Kaspersma* Eendragt, van Workum. — Te Douvres den 16 Dec., *Boswijk* Jantina, van Livorno naar Amsterdam. — Te Belfast den 14 Dec., *Mooi* Geertje, van Riga. — Te Yarmouth den 16 Dec., *Heikens* Juffer Grietje, van Groningen. — Te Duinkerken den 13 Dec., *Goosens* Cornelia, beide van Rotterdam. — Te Plymouth den 15 Dec., *de Jong* Antje Sleeswijk, van Rotterdam. — Te Londonderry den 13 Dec., *Mulder* Wendelina en den 14den *Everts* Gesina Catharina, beide van Riga. — Te Charlestown den 8 Dec., *Kikkert* Voorwaarts, van Groningen. — Te North Shields den 14 Dec., *Klingen* Anna Agatha, van Rotterdam; *de Grooth* Houthandel, van Harlingen; den 15den *Boer* Verwachting, v. Rotterdam; *Gust* Margaretha Gesina, *Knol* Catharina en *Klaasen* Elisabeth, alle 3 van Londen.

Binnengekomen te Helvoet den 20 Dec., kapit. *Douwes* Eendragt, van Londen naar Dantzig; *Hazewinkel* Hermanus, van Bergen. — Te Vlissingen den 20 Dec., *Bolhuis* Gezina Jantina, v. Dantzig. — Te Yarmouth den 16 Dec., *Astuling* Dorothea Christina, van Groningen. — Te Scilly den 14 Dec., *de Boer* Vriendschap en *de Jongh* Dina Immechina, beide van Jersey naar Cardiff; den 16den *Lovius* Waakzaamheid, v. Rotterdam n. Belfast. — Te Portsmouth den 18 Dec., *Wieringa* Anke Berg en *Berg* Twee Gebroeders, van Liverpool naar Rotterdam. — Bij Dover den 17 Dec., *Prak* Rensina, van Newport naar Leer. — Te Londen den 19 Dec., *Klein* Concordia, van Croonstad. — Te Vigo den 5 Dec., *Roelfsema* Orion, van Sunderland. — Te Triest den 14 Dec., *Dokman* Gezina Wilhelmina, van Amsterdam. — Te Porto den 3 Dec., *Hazewinkel* Dolfijn, van Londen; den 5den *Schummelketel* Johanna Maria, v. Amsterdam; den 7den *Schut* Gezina, van Londen.

Vertrokken van Texel den 18 Dec., kapit. *Brouwer* Anna Louisa, naar Newcastle. — Uit het Vlie den 16 Dec., *de Boer* Eendragt, naar Odessa. — Van Curacao den 2 Nov., *Gnodde* Antilope, naar Amsterdam. — Van Deal den 16 Dec., *Schut* de Hoop, v. Londen n. Livorno.

Vertrokken van Grangemouth den 17 Dec., kapit. *Schaap* Jan Jacob, naar Hamburg. — Van Torbay den 17 Dec., *de Boer* Zwaantina Hendrika, naar Liverpool. — Van Deal den 17 Dec., *de Boer* Zwaantina, op avontuur. — Van Lissabon den 3 Dec., *de Jonge* Egbertus, naar Queenstown; den 4den *den Breems* Trekvogel, n. Londen. — Van Triest den 13 Dec., *Fokkes* Tjallinga Aurelia, naar Zante.

Zeilklaar te Londen den 16 Dec., kapit. *Joosten* Hendrika Bouwina, naar Leer. — Te Newcastle vóór den 16 Dec., *v. d. Veer* Twee Gebroeders, naar Amsterdam; *Kraan* Annette Fossina, naar Rotterdam; *Meppen* Wubbina Venema, naar Groningen; *Tap* Maria Beerta, naar Schiedam; *Munneke* Baudina, naar Harlingen; *Mellema* Jacobus Anthonie, naar Batavia; *Koning* Susanna Elisabeth, naar Nickerie; *Vorenkamp* Cornelia Alida, naar Marseille; *Wolkammer* Alberdina, naar Hamburg.

Bergen, 3 Dec. Het schip Catharina, kapit. *Drok*, van hier naar Amsterdam, is in eene in de nabijheid liggende haven binnengeloopen.

Scilly, 13 Dec. Het schip de Vrede, kapit. *Potjewijd*, van Nickerie naar Rotterdam, alhier met schade binnengeloopen, heeft de lading weder ingenomen en zal binnen twee dagen de reis weder voortzetten.

Muirton Basin, 13 Dec. Het schip Hermina, kapit. *Mulder*, van Caernarvon naar Bremen, is den 5den dezer, alhier lek binnengeloopen, doch heeft de reparatie volbragt en zal morgen de reis voortzetten.

Mendal, 9 Dec. Bij Traegdefiord is gestrand de Jonge Hendrik, kapit. *Mulder*, van Dantzig naar Nantes met hout.

— Volgens een partikulier berigt van Port Philip van den 23 Sept., had het Ned. koopvaardijschip Vijf Gebroeders, gezagv. *Dekker*, den 16 Julij, op 38 gr. z. br. en 48 gr. o. l., een hevigen storm doorgestaan; eene geweldige zee had te gelijker tijd den stuurman en den scheepsdoctor over boord geworpen en de kapitein werd, door dat hij zich aan de groote bras klemde, als door een wonder gered. Door het wegslaan van lantaarn, kajuitspoort, enz. was er ontzettend veel water in het schip gevallen; zoodat de zoon des kapiteins bijna in zijne kooi was omgekomen.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16den tot en met den 22sten December 1853 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 15 dochters; gehuwd 5 paar; overleden 9 ouden en 15 jongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 21 *December*.

Nederl. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{15}{16}$, $62\frac{1}{16}$, 62; Dito Dito 3 pCt. $74\frac{1}{16}$, $74\frac{1}{8}$, $74\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $93\frac{5}{16}$, $93\frac{3}{8}$, $93\frac{1}{2}$; O. I. Leening 4 pCt. $93\frac{3}{8}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{3}{8}$, $92\frac{5}{8}$, $92\frac{5}{8}$; Oblig $4\frac{1}{2}$ pCt. 100. — België, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{9}{16}$. — Spanje, Onbep. St. 1 pCt. $21\frac{11}{16}$, $21\frac{3}{4}$, $21\frac{11}{16}$; Dito 3 pCt. $45\frac{3}{4}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $41\frac{11}{16}$, $41\frac{3}{4}$, $41\frac{11}{16}$; Coup. Bewijzen $5\frac{3}{16}$, $5\frac{5}{16}$, $5\frac{3}{16}$; Amort. Schuld $4\frac{3}{4}$. — Portugal, te Londen 3 pCt. $37\frac{5}{8}$, $37\frac{15}{16}$, $37\frac{11}{16}$; Dito Uitgest. $15\frac{5}{8}$.

Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $105\frac{1}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $103\frac{3}{8}$, $103\frac{1}{2}$, $103\frac{3}{8}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $95\frac{1}{2}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89; Dito bij *Stieglitz en Co.* $87\frac{5}{8}$, $87\frac{3}{4}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $69\frac{1}{2}$; Cert. v. Dito 6 pCt. $69\frac{3}{4}$. — Polen, Cert. 4 pCt. $82\frac{1}{4}$; Dito Aand. met Loten v. 500 fl. *f* $159\frac{3}{4}$, *f* 160. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. $76\frac{5}{8}$, $76\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{3}{4}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{5}{8}$, $39\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 92; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. $67\frac{1}{4}$; Amerik. Bank-Actiën Certif. $4\frac{1}{8}$; Braz. 5 pCt. $95\frac{5}{8}$; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $91\frac{1}{4}$; Mexik. $22\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Dito Onb. $22\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 66, $\frac{7}{8}$, $\frac{1}{8}$; Ecuador $3\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Thes. Amst. 105.

Bij vrij levendige affaire in Integralen en 4 pCts., waren heden onze binnenl. fondsen iets gunstiger gestemd. — Van vreemde effekten waren Spaansche bijna onveranderd. — In Portug. was de omzet wederom zeer uitgebreid. Tot verhoogde koersen werden zij gretig van de markt genomen. — Oostenrijksche prijshoudend. — Van Zuid-Amerik. waren Peru op nieuw tot verbeterde prijzen zeer gewild, blijvende ruim 1 pCt. hooger dan gisteren.

Gren. Onb. St. $2\frac{1}{2}$ pCt. $21\frac{1}{8}$; Bt. Gr. Onb. St. $4\frac{1}{2}$; Dito v. 800 £ $4\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{2}$; Prolong. 4; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. 62; Spaansche 1 pCt. $21\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $41\frac{11}{16}$; Metall. 5 pCt. $76\frac{11}{16}$.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 20 *December.*

TARWE.	Veen 64 ℔ f 7.40	» 40 ℔ f 3,45
Oude 70 ℔ f 13,75	» 66 » » 7,80	Zw. Voer 36 » » 2,95
N. Oml. 68 » » 12.30	GERST.	» 38 » » 3,30
» 70 » » 12,90	N. Winter 54 ℔ f 6,85	» 40 » » 3,50
» 72 » » 13,40	» 56 » » 7,25	» 42 » » 3,70
» Old. 68 » » 12,00	» 58 » » 7,60	BOONEN.
» » 70 » » 12,60	Zomer 54 » » 5,70	N. Paardeb. f 7,50 a f 8
» » 72 » » 13,00	» 56 » » 6,10	ZADEN, ENZ.
» » » »	Knobbe 60 » » 7,00	Old. Koolz. f 11,50 f 12
ROGGE.	» 62 » » 7,30	Oml. dito f
O. Inl. 64 ℔ f 9,90	HAVER.	Oostfr. dito f 12,50 f 13
» » 66 » » 10,30	Dikke 36 ℔ f 3,20	Zomerzaad f
N. » 68 » » 10,70	» 38 » » 3,40	G. Mosterdz. v. f
» » 70 » » 11,10	» 40 » » 3,60	Lijnzaad f
» » » »	» 42 » » 3,80	Dederzaad f
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,05	Gr. Gortpm. f 12,50 a f 13
Gr. Zd. 64 ℔ f 7,70	» 46 » » 4,25	Par. 100 N. ℔ f 17 tot f 19
» » 66 » » 8,10	» 48 » » 4,45	Raapolie p. v. f 40,50
» » 68 » » 8,50	» 50 » » 4,65	Prijs der Boter
» » 64 » » 7,55	O. Bl. Voer 36 » » 3,05	1ste soort ½ ton f 34
Zw. Zand 66 » » 7,95	Bl. Voer 38 » » 3,26	Scheiboter

In den handel is weder weinig omgegaan. — Tarwe in de beste soorten hooger verkocht. — Rogge en Boekweit aan benoodigden mede hooger afgaande. — Gerst prijshoudend. — Haver tot goed vorige prijzen afgaande. — Boonen als voren. — Gort slap. — In Zaden niet omgegaan.

AMSTERDAM, 19 *December.* De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche f 46 à f 49, Kamper f 44 à f 47, Deventer f 35 à f 39, Zwolsche f 38 à f 41.

AMSTERDAM, 21 *December.* Heden werd alleen verkocht: van Rogge: 115 ℔ Borgas f 298; 120 ℔ j. Petersb. f 326; 118, 119 ℔ n. Archangel f 324, f 328.

Koolzaad op 9 vat in Dec. 71 p. vl.; April 73 p. vl.; Oct. 68 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering ruim prijsh.; op 6/w. f 40,75; Vlieg. f 39,50; Mei 1854 f 40 a 25; Sept. 1854 f 38,25; Oct. 1854 f 38,25 a 50; Nov. 1854 f 38,50; Dec. 1854 f 38,75. — Lijnolie op 6/w. f 30,50; vlieg. f 29,25. — Hennepolie op 6/w. f 38,25; vlieg. f 37.

ROTTERDAM, 19 *December.* Heden verkocht bij uitlijting van [illegible] f 485, f 495; 154 ℔ dito, zoo alhier als te Schiedam f 480; 162, 163 ℔ Hoogl. Kleefs. f 500; 13? ℔ Stett. f 480. — Rogge: 153 ℔ Amerik. f 382½; 146 ℔ Oude Rijn f 320; 144 ℔ Eupat. f 330; 142 ℔ Arch. f 325. — Boekweit op 140 ℔ Meghelsche f 256; Vlaamsche f 255; Rijn f 255. — In de overige artikelen was de omgang zeer klein.

LONDEN, 19 *Dec.* De puike soorten inl. tarwe werden heden tot 3 a 4 sh. verhooging op de prijzen van ll. Maandag van de markt genomen; mindere kwal. waren 2 a 3 sh. hooger, doch met weinig aftrek. De handel in vreemde bepaalde zich tot kleine hoeveelheden bij 3 sh. avans. Gerst 2, Haver 1 sh., Meel in vaten 1 a 2 sh. duurder. Boonen en Graauwe Erwten iets hooger.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 20 *December.* Hoornvee was heden weinig aangevoerd, er werd wel handel gedreven. Schapen en varkens wel aangevoerd, maar in de eersten was de handel zoo vlug niet dan de vorige markt; in varkens was een matige handel. Op de markt van geslagte varkens heerschte heden eene groote levendigheid; de aanvoer was ruim en de prijzen bijna dezelfde als de vorige markt; sware soorten bijna niet ter markt; eerste soort werden verkocht van f 53 tot f 56 à f 56 de 100 Ned. ponden; tweede soort van f 49 tot f 53; mindere soorten naar evenredigheid.

LONDEN, 19 *Dec.* De Veemarkt vertoonde heden geene levendigheid en de prijzen waren geneigd tot dalen; intusschen was in de notering geene verandering.

ADVERTENTIEN.

De COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in de Provincie *Groningen* maakt bij deze bekend, dat op WOENSDAG den 28sten December aanstaande, des morgens te 9 uur, een **DROGISTEN-EXAMEN** zal worden afgenomen in het Ommelanderhuis alhier.

GRONINGEN, 22 December 1853.

C. U. J. HUBER,
Secret.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Door toenemende ongesteldheid van zijnen 1sten Hulponderwijzer, verlangt ondergeteekende ten spoedigsten een' geschikten en bekwamen **SECONDANT**, ervaren in **al de Vakken van 't Middelbaar Onderwijs.** Boven KOST, INWONING, ENZ., kan het SALARIS, bij vereischte bekwaamheden, **f 300** bedragen. Zoo iemand genegen mogt zijn, tijdelijk hulp te bieden bij 't Onderwijs der TALEN of de VAKKEN van 't (voortgezet) LAGER ONDERWIJS, kan hij insgelijks op een RUIM HONORARIUM rekenen.

GRONINGEN, 22 December 1853.

D. DE GROOT.

PROGRAMMA voor het

GODSDIENSTIG MUZIJKFEEST

op den TWEEDEN KERSDAG, in de GROOTE KERK, des avonds te 5 uur, *ten voordeele van arme, verwaarloosde Kinderen.*

SPREKER: Dr. **L. S. P. MEIJBOOM.**

1. *Ouverture* van STÄNSEL, door het Militaire Muzijkkorps.
2. Algemeen gezang, ondersteund door het Orgel en tevens door het Muzijkkorps.
3. *Koraal* van WILHELMUS SMITS, door het Mannenkoor.
4. *Algemeen Gezang*, ondersteund door het Orgel en het Muzijkkorps.

(*Collecte voor de voeding van lijdende Kinderen in den winter.*)

5. *Koraal*, door het Mannenkoor.
6. *Engelenzang* van BELCKE, door het Mannenkoor.
7. *Engelenzang* door de Gemeente, ondersteund door het Orgel en het Muzijkkorps.
8. *Kwartet* voor Mannen. „*Heilig is de stille nacht.*"
9. *Vierstemmig Mannenkoor.* „*Kind des Hemels!*"
10. *Adagio*, van NIDERMEIJER, door het Militaire Muzijkkorps.
11. *Koraal* van WILHELMUS SMITS, door het Mannenkoor.
12. *Algemeen Gezang*, ondersteund door het Orgel en het Muzijkkorps.
13. *Vierstemmig Mannenkoor* van KREUTZER.
14. *Kwartet voor Mannen* van BELCKE.
15. *Kwartet voor Mannen* van BERGT.
16. *Algemeen gezang.*
17. *Ouverture* van MEIJERBEER, door het Militaire Muzijkkorps.

De **Toegangkaartjes** zullen voor **50** Ct., die voor Kinderen voor **25** Ct., — en de **Gezangen** voor **10** Ct. verkrijgbaar zijn bij den Boekhandelaar R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, en op den *avond van het Feest* tevens bij WATERBORG, aan de Groote Kerk.

NB. Het Damesgestoelte, benevens al de Middenbanken in het Schip der Kerk zijn voor de Vrouwen bestemd, weshalve ieder bescheiden wordt verzocht, om de orde hierin te helpen handhaven.

Gereserveerde plaatsen zijn er niet, behalve het Doophek en de Bank voor de Kerkmeesters, onder het Damesgestoelte.

De Deuren aan de Zuidzijde zullen precies te half 5 worden geopend: te 5 uur zal alleen de laatste Deur geopend blijven.

Societeit de Harmonie.

MUZIJK op **MAANDAG** den 26sten December 1853, des avonds te 7 uur, in plaats van op ZONDAG den 25sten December.

B. TELLEGEN,
Secretaris.

Met permissie van den Heer BURGEMEESTER der Gemeente *Ten Boer*, gedenkt den Kastelein G. H. KLOOSTERHUIS, bij de ***Garmerwolderklap***, te laten

VERHARDRIJDEN OP SCHAATSEN:

eene **ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS**, op ZATURDAG den 24sten December 1853, precies te twee uur te beginnen.

GEACHTE STADGENOOTEN!

De COMMISSIE der ISRAELITISCHE GEMEENTE ***Teschuath-Jisraël*** brengt haren **HARTELIJKSTEN DANK** aan U voor de gulle en milde **GIFTEN**, die zij bij de terughaling der Circulaires ontvangen heeft. Velen zijn er van U, die vrijwillig voor een bedrag geteekend hebben dat hare verwachting te boven ging, om redenen, in de Circulaire vermeld.

Zij is echter verhinderd door intrigues en chicanes van anderen, alle Circulaires terug te halen. (Men wilde deze terughaling aanmerken als *bedelarij*.) De Advertentie in de *Gron. Cour.* van den 19den dezer, niet alléén door Geloofs-, maar door vele Stadgenooten afgekeurd en verfoeid, bewijst zulks.

De naamlooze Schrijver, die zich schuil houdt, en het raadzamer oordeelt dien naam te verzwijgen, verwijst U naar de Kerkeraadsleden der andere Gemeente, maar dat is niet de weg, om de ware zaak te vernemen: men hoore beide.

De ondergeteekenden, Geachte Stadgenooten! mogen en willen niet personeel worden en geene daadzaken opdisschen, die in den boezem van den Kerkeraad (naar wien men verwijst) gedurig en nog voor korten tijd zijn voorgevallen.

Men zou verwonderd staan! De verdrukkingen, die de Gemeente voornd. ondervonden heeft en ondervindt, zijn groot.

Wanneer Gijl. zoudt weten, welke menschelijke pligten haar geweigerd worden, voorzeker Gijl. zoudt die Gemeente de hand boven het hoofd houden.

Zij zal Ul. echter door de drukpers met alles zooveel mogelijk bekend maken, en aantoonen, *wie* afgescheiden zijn. De afscheiding heeft haren grond in *personele* en *door druk verspreide beleedigingen*, aan haren vorigen wettigen Rabbijn aangedaan, omdat Z.W.Ew. eene Hervorming, ten gelieve van eenige leden, die weinig of nimmer de Kerk bezoeken, afkeurde, en wie van Groningens Ingezetenen keurt dat goed? Zij kan en wil eenigen, die wat kennis of ervaring op noodzakelijke buitenlandsche reizen opgedaan hebben, niet blindeling in alles volgen.

De Commissie verzoekt vriendelijk en beleefd, dat zij, van wie de Circulaires niet afgehaald zijn en die genegen waren en zijn eenige gift te doen, die te willen bezorgen bij de ondergeteekenden.

Het is veel gevergd, doch zij heeft ook nu ondervonden, wat hare Stadgenooten vermogen, wanneer een beroep op hunne menschlievendheid gedaan wordt.

Zij vertrouwt, dat geen weldenkende — en het is reeds dikwerf gebleken — naar *naamloos* Courantengeschrijf, hetwelk den schijn heeft van nuttig te zijn en niet altijd waarheid bevat, zal luisteren.

Iedere gift zal met erkentelijkheid ontvangen en nuttig besteed worden, en de Hemelsche Vader zal Uwe milde handen zegenen.

Zij dankt tevens de edele en geachte Geestelijken der verschillende Godsd. gezindten voor hunne medewerking in dezen.

GRONINGEN, 21 December 1853.

S. A. HART, *President*,
Haddingestraat.
F. M. H. COHEN,
Kijk-in-'t-Jatstraat.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

Zestigjarige Huwelijksvereeniging
van:
JACOB KORNELIS NANNINGA
en
GRIETJE JACOBS MOOI.
OUDE PEKELA, 22 December 1853.

*** Heden zijn getrouwd:

K. W. H. VAN HEUVEL,
van *Amsterdam*,
met
A. REINDERS.

GRONINGEN, 21 December 1853.

*** Bevallen van eene DOCHTER A. M. BUIRMA, geliefde Echtgenoot van

R. H. VELTMAN.

NOORDDIJK, 16 December 1853.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER J. SIKKENS, geliefde Echtgenoot van

J. OETZES.

GRONINGEN, 21 December 1853.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER H. J. NUIVER, Echtgenoot van

J. POELMAN.

GRONINGEN, 21 December 1853.

*** Heden overleed onze geliefde Moeder KLAASSIEN PIETERS HUISMAN, Weduwe van ROELF TONNIS ELEMA, in den ouderdom van ruim 75 jaren.

GODLINZE, 18 December 1853.

T. R. ELEMA.
Mede namens mijnen Broeder en mijne Zuster.

*** Heden avond omstreeks 5 uur overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoot DIEVERTJE SIJTSES MEIJER, in den ouderdom van ruim 34 jaren, na eene echtvereeniging van bijna 3 jaren.

KALKWIJK, 18 December 1853.

L. C. SMITH.

Eenige kennisgeving.

*** Nadat ik heden nacht voorspoedig was bevallen van een Meisje, werd mijn dierbare Echtgenoot, JAN ANDRIES POELMAN, oud bijna 32 jaren, *Aannemer van Publieke Werken*, dezen ochtend plotseling door eene hevige ziekte aangetast, die na eenige uren den dood ten gevolge had, mij uit een' genoegelijken echt van bijna 4 jaren twee Kinderen nalatende. Ik verlies in hem een' zorgvollen Echtgenoot, zijne Ouders een' eenigen Zoon en mijne Ouders een' liefhebbend Behuwdzoon. Op hem alleen rustte de zorg der werkzaamheden, zoowel van zijne als van die van mijne Ouders.

Diep bedroefd geef ik hiervan kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN, 20 December 1853.

D. DE BOER,
Wedw. J. A. POELMAN.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze eenige en zeer geliefde Zoon JAN, in den jeugdigen leeftijd van bijna negentien jaren.

GRONINGEN, 20 December 1853.

A. DOORENBOS.
G. R. DOORENBOS, geb. **TER SPILL.**

*** ZUIDBROEK, 20 December 1853. Heden namiddag omstreeks 5 uur overleed, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 63 jaren, onverwacht, mijn teeder geliefde Echtgenoot, de Heer IDZART TINGA, in leven *Predikant der Hervormde Gemeente te Zuidbroek.*

G. BADEMA—TINGA.

*** Heden overleed mijne Echtgenoot JOHA[...] GELINA ZUIDEMA, in den nog jeugdigen ou[...] bijkans 31 jaren, mij uit onzen echt van slechts 7 [...] tende twee Dochtertjes, waarvan de jongste 6 w[...] het verlies harer zorgdragende Moeder niet kun[...]

WINSCHOTEN, 20 December 1853.

P. FOLK[...]

Men gelieve deze zoo wel voor bijzondere als [...] kennisgeving aan te nemen.

*** GRONINGEN, 21 December 1853. Heden [...] tot onze bittere droefheid, ons jongste Dochtertj[...] SIEN, in den ouderdom van vijf en een half ja[...]

C. KLEVERINGA.
K. J. KLEVERINGA—[...]

*** Bij de **Gebroeders ABRAHAMS**, [...] *delburg*, zal met den aanvang van het volgende ja[...] uitgegeven een **NIEUW TIJDSCHRIFT**, [...] den titel van:

ALBUM
VAN
BUITENLANDSCHE LETTERVRUC[...]

Uit te geven in 12 maandelijksche Afleverin[...] van vier of vijf vellen druks à 16 pagina's in [...]

Prijs per jaar f 6,00.

Het **Prospectus** met eene **Proeve van** [...] **king** is in alle Boekwinkels voorhanden en **gr**[...] krijgbaar.

Voor *Nieuwjaars-Geschen*[...]

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS** [...] **SEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste su[...] biteerd:

I. *J. J. A.* **GOEVERNEUR, Nieuwe** [...] **en Versjes voor Kinderen.** Met 2[...] Prijs f 0 — 90.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. I*[...] *VINCKERS*, **Lust en Leering;** Fabelen, [...] en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Me[...] 6 plaatjes. Prijs f 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **De oude** [...] **of een Boek is een groote Schat.** K[...] halen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame [...] Met 14 Plaatjes. Prijs f 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

IV. *A. G. BRUINSES*, **Vertellingen** [...] **Geschiedenis des Ouden Testament**[...] naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met [...] jes. Prijs f 1 — 20.

V. ——————— **Vertellingen uit** [...] **schiedenis des Nieuwen Testament**[...] dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs f 1—20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Rijmen** [...] **Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs f 0 — [...]

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

AANKONDIGING.

ALEXANDER VAN HOBOKEN, Hoofdcontrole[...] Waarborg der Gouden en Zilveren Werken, [...] RIETTE HERMINIE LOUISE APPÉLIUS, E[...] wonende te *'s Gravenhage*, hebben bij request, a[...] MAJESTEIT den KONING, toestemming verz[...] hunnen Zoon **JEAN HENRI** den **geslach**[...] van APPÉLIUS bij den zijnen te doen voegen, [...] zich in het vervolg te kunnen noemen en [...] **APPÉLIUS VAN HOBOKEN.**

Waarvan bij deze geschiedt aankondiging, overe[...] artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, en ter [...] aan de voorloopige beschikking, door Zijne Excel[...] Minister van Justitie den 5den December 1853, [...] genomen, krachtens Zijner Majesteits appointemen[...] 13den November bevorens, no. 11.

'S GRAVENHAGE, 15 December 1853.

Aanbestedinge[...]

De GEMEENTEBESTUREN van ***VEEND***[...] ***MEEDEN*** zullen door hunne GECOMMITTE[...] onder de vereischte approbatie, in het openbaar [...] STEDEN:

Op VRIJDAG den 13den Januarij 1854, des m[...] 10 uur, ten GEMEENTEHUIZE van *MEEDEN*[...]

1) Het AANLEGGEN van een' [...] **of GRINDWEG in de Gem**[...] ***Scheemda, Meeden* en *Munte***[...] **en wel van af den Provinciale**[...] **weg van *Scheemda* naar *Wi***[...] ***ten*, langs de beide Opreden** [...] ***Kloostertil*, door de Dorpe**[...] ***terlee* en *Meeden* tot de *Mee***[...] ***Klapbrug*, lang 8589 Ellen,** [...] **daarstellen van een TOLBOOM**[...]

2) Het BOUWEN van twee KLAP[...] **GEN.**

En op DIENZELFDEN DAG, des namiddags [...] ten GEMEENTEHUIZE van *VEENDAM*:

Het AANLEGGEN van GE[...] **WEG, in de Gemeenten *Ve***[...] ***Muntendam* en *Zuidbroek*, va**[...] **Klapbrug tusschen *Wilderv***[...] ***Veendam*, langs het Ooster- e**[...] **terdiep, door *Muntendam* tot** [...] ***broek*, lang 12,419 Ellen, v**[...] **in 5 Perceelen.**

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij **enk**[...] **schrijving**, waarvan de INSCHRIJVINGS-BI[...] zullen moeten beantwoorden aan de VOO[...] DEN van Uitbesteding.

De BESTEKKEN dezer Werken — met uitzo[...] den Tolboom — zullen ter lezing liggen: te *Ve*[...] het GEMEENTEHUIS, bij D. EVERTS en J. [...] TJER; te *Wildervank*, te *Meeden* en te *Munten*[...] GEMEENTEHUIZEN; te *Zuidbroek*, in het [...] TEHUIS, bij MONKHOST en de Weduwe [...] te *Winschoten*, bij de Weduwe WISSEMANN[...] DIJK en DIJKSTRA; te *Hoogezand*, in het [...] TEHUIS en de Weduwe MEURS; te *Sappeme*[...] GEMEENTEHUIS; te *Appingedam*, bij de We[...] DER BOOG en WIERSUM; te *Delfzijl*, bij de[...] WEITS en HAZENHOEK; te *Groningen*, bij de[...] BULSING, VAN DER LAAN, TEN HAVE, W[...] JONGE en de Weduwe BONTEKOE; te *On*[...] in het ZIJLVESTERHUIS; te *Zuidhorn*, bij H[...] te *Leeuwarden*, in het *SNEEKER VEERHU*[...] *HOF VAN HOLLAND*; te *Assen*, bij HO[...] *Utrecht*, in *DE NIEUWE BAK* en het *STATI*[...] *FIJHUIS*; te *Sliedrecht* en te *Werkendam*, in [...] HUIS; te *Hardinxveld*, in *DE DRIE SNO*[...] *Gorinchem*, in *DE HOOIWAGEN*; te *Via*[...] *ROOS*; te *Haarlem*, in *DE KROON*; te [...] *DEN ROMEIN*; te *'s Gravenhage*, in het [...] *LANDSCHE KOFFIJHUIS*; te *Arnhem*, bij [...] *TER*; te *Nijmegen*, in *DEN ROTTERDAMS*[...] *GEN*; te *Amsterdam*, in *HET VOSJE*, en te [...] in het *LOGEMENT VAN REENEN*.

De BESTEKKEN van de beide Klapbruggen [...] GEMEENTEHUIZE van *Meeden* voor.

Nadere Informatiën kunnen bij de BESTURE[...]

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 23sten December 1853, *no.* 102.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND-TURKIJE.

Het *Journal des Débats* geeft den tekst van het nieuwe ontwerp der Weener-conferentie. De vier groote mogendheden verklaren in dit stuk op nieuw, dat zij, ofschoon in weerwil harer pogingen de vijandelijkheden werkelijk zijn uitgebroken, steeds het hare willen aanwenden om den vrede te verzekeren, aangezien het voortzetten van den oorlog ook voor hare staten nadeelige gevolgen zou kunnen hebben. Voorts wordt verzekerd dat de Keizer van Rusland het niet gemunt heeft op de zelfstandigheid van Turkije, dat de bestaande traktaten ongeschonden bewaard zullen blijven, en er aan de onafhankelijkheid van het Ottomanische rijk, gelijk die thans bestaat, in geenen deele zal worden te kort gedaan.

In eene bijgevoegde nota wordt aan de Porte de vraag voorgelegd, op welke voorwaarde zij genegen zou wezen over een vredes-verdrag te onderhandelen, en tevens wordt verzekerd, dat Rusland altoos zeer gezind blijft om in schikking te treden.

Uit Konstantinopel wordt berigt, dat de Porte, na langdurige onderhandelingen, gestemd is voor eene schikking.

Ook lord *Stratford Redcliffe* heeft verklaard dat men te Konstantinopel gunstig gestemd is om de onderhandelingen weder op te vatten.

Brieven uit Konstantinopel van den 1sten December melden nog het welslagen van de aan den Turkschen admiraal *Mustapha*-pacha opgedragen zending. Het betrof de ontscheping op de kust van Circassië van eene aanmerkelijke hoeveelheid wapenen en krijgsmaterialen, welke de lading van drie stoomfregatten uitmaakten. Hij heeft alles gelukkig ontscheept op de reede van Vardan.

Volgens nader ontvangen berigten, bedroeg het aantal Turken, dat aan den strijd te Akaltsich heeft deel genomen en geslagen is, 10,000. Het getal der gesneuvelden is niet 5000, maar 1000 man.

Uit Weenen meldt men, dat de troepen onder den generaal *Osten-Sacken* bij voortduring de Pruth overtrekken. Men meende dat de generaal *Gortschakoff* voornemens was, over eenige dagen Kalefat aan te tasten, daar Rusland, zoo als men zeide, niet wilde dat het Europeesch congres bijeenkwam voordat het de punten heroverd had, welke de Turken aan den linkeroever des Donau's bemagtigd hadden. (*Laatste berigten.*) De Russische prins *Bebutoff* heeft den 2den dezer voor Alexandropol de Turken geslagen, bij welke gelegenheid 24 stukken geschut met de bajonet veroverd werden; 1500 Turken zijn bij deze ontmoeting gesneuveld.

De *Oesterreichische Corr.* meldt, dat Perzië door tusschenkomst van prins *Woronzoff* aan het Russische gouvernement 30,000 man hulptroepen heeft aangeboden, met verzoek om een Russischen bevelhebber aan het hoofd dier troepen te plaatsen.

ITALIE.

Den 19den December heeft de Koning de kamers te Turin geopend. Z. M. heeft in de troonrede verklaard dat hij het land geluk wenscht met de wijsheid en eensgezindheid bij de verkiezingen aan den dag gelegd, want zoodoende kan de waardigheid en onafhankelijkheid van den staat worden gehandhaafd. Stelt vertrouwen in mij, — zoo vervolgde de Koning, — door eensgezindheid zullen wij het gebouw voltooijen, 't welk door mijn Vader is opgerigt, en dat ik zal weten te beschermen en in stand houden. De rede is met veel geestdrift aangehoord.

SPANJE.

De Londensche *Globe* zegt: „De tijding dat de zitting der Spaansche Cortès is geschorst en dat deze maatregel waarschijnlijk de voorbode is van een *coup-d'état*, zal niemand bevreemden. Spanje zal eene of andere krisis moeten doorstaan alvorens de zaken er weder beter zullen kunnen gaan. Het kwaad vloeit voort uit de onderlingestelling der partijen, gepaard aan de heerschende stemming des lands; het volk is onverschillig en moedeloos, en verwacht geen heil meer van de staatsmannen en partijhoofden die geen van allen hunne beloften hebben kunnen houden. De belangrijkste gewesten des lands zijn, om onderscheidene en onderling strijdige redenen, misnoegd tegen het hof."

— Het blijkt thans uit de berigten uit Madrid van den 11den December, dat de Spaansche bewindslieden een aantal senatoren, die in openbare betrekkingen zijn geplaatst, hebben afgezet, omdat zij zich, bij de behandeling van de zaak der spoorwegen, aan de zijde der oppositie hebben geschaard. Onder anderen zijn ontslagen: als directeur-generaal der kavallerie de heer *José de la Concha*, en als directeur der mil. geneesk. dienst de generaal *Ros d'Olano*. Een gelijk lot heeft getroffen eenige leden van den koninklijken raad en den secretaris der kon. orde van *Karel* en *Isabella*.

In Madrid hield men het voor mogelijk, dat de senaat zou worden ontbonden, doch dat de Kamer der Gedeputeerden behouden zou blijven, naardemaal het ministerie *San Luis* daarin eene genoegzame ondersteuning vond.

DUITSCHLAND.

Ook in Pruissen vreest men voor eene botsing tusschen de regering en de Katholijke geestelijkheid van Gnesen en Posen.

— De bevolking van den Pruissischen staat bedraagt thans 16,935,420 zielen, waarvan nagenoeg 2/3 Protestanten en ruim 1/3 Katholijken.

— De Pruissische minister van koophandel heeft bekend gemaakt, dat het handels- en scheepvaartsverdrag tusschen het Tolverbond en Belgie van den 1sten Sept. 1844 en de additioneele conventie van den 18den Februarij 1852 opgehouden hebben van kracht te zijn. Tevens wordt door den minister medegedeeld, dat de onderhandelingen tot het sluiten van een nieuw verbond nog tot geen resultaat hebben geleid.

— De Duitsche commissie om het schietkatoen te onderzoeken heeft, naar men zegt, in zoover hare taak volbragt, dat zij in een rapport te kennen geeft, dat zij het gebruik van het schietkatoen voor de geweren bij de velddienst ongeschikt acht, maar daarentegen het voor de artillerie onder zekere omstandigheden als zeer nuttig beschouwt.

Het tot de proeven gebezigde schietkatoen is door den majoor der artillerie baron *Lenk* wezenlijk zeer verbeterd, terwijl dezelfde ook stukken geschut naar zijne eigene ontwerpen tot dat einde heeft doen vervaardigen.

— In Baden houdt het gerucht stand van het eerstdaags aanknoopen van onderhandelingen te Rome over een vergelijk.

— Te Stuttgart is berigt ontvangen dat prins *Paul van Wurtemberg* in de eerste dagen van November van Valparaiso te Panama is aangekomen. Hij heeft Chili, Patagonië en de straat van Magellaan bezocht, en in die streken rijke verzamelingen van botanische en zoölogische voorwerpen bijeengebragt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 17 December.

De grond, waarop lord *Palmerston*, naar gezegd wordt, vermeent niet langer te kunnen blijven in het tegenwoordige kabinet, en niet te kunnen deelen in de verantwoordelijkheid voor de aan het parlement eerlang voor te dragen maatregelen, is bepaaldelijk en uitsluitend zijne stellige tegenkanting tegen de wet tot hervorming van het kiesregt, welke onder de leiding van lord *John Russell* ontworpen en door de overige leden des bewinds goedgekeurd is.

(Andere Engelsche dagbladen zeggen echter, dat het geschil over de hervorming van het kiesregt, door lord *Palmerston* tot voorwendsel gebruikt is om voor het publiek de ware reden zijner aftreding te verbergen, die te zoeken zou zijn in de Turksche aangelegenheden.)

Zaturdag j.l. werd te Londen verzekerd dat lord *John Russell*, die thans lid van het kabinet is zonder portefeuille, het bestuur van het departement van binnenlandsche zaken, althans vooreerst, op zich zou nemen.

— In het laatste nommer van *Punch* is lord *Aberdeen* afgebeeld, zittende op een vat buskruid en de vredespijp rookende. Eene staatkundige nota, tot eene lont gedraaid, ligt op den grond.

— Te Charleston zijn op den 26sten Nov. j.l. verscheidene blanke personen, wegens diefstal, op het openbare marktplein met 39 geeselslagen gestraft; ook eene modiste heeft, om gelijke reden, één' zweepslag op den naakten rug ontvangen.

— Het eskader van den admiraal *Corry* bevond zich den 12den dezer op den Taag voor Lissabon.

Te Lissabon was alles rustig en het is ook uit niets gebleken, dat de geruchten van onlusten, die ter tond na het overlijden der Koningin werden overspreid, den minsten grond hebben gehad. Het regentschap van Koning *Ferdinand* ontmoet nergens eenig verzet.

Van den 19den. De *Times* zegt, dat na de aftreding van lord *Palmerston* de portefeuille van binnenl. zaken door lord *Aberdeen* aan lord *John Russell* werd aangeboden, doch door dien staatsman geweigerd, hoofdzakelijk uit vrees, dat het aannemen van dien post verkeerdelijk zoude worden uitgelegd. Nu is de ministeriele betrekking aan sir *George Grey* aangeboden; men weet nog niet of het aanbod zal worden aangenomen of geweigerd; doch wie ook, voegt het blad er bij, het ambt aanvaardt, eene doeltreffende wijziging van het Parlement zal worden doorgezet.

Genoemd blad verklaart, dat er geen grond bestaat voor het gerucht dat ook de markies *v. Lansdowne* was afgetreden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 December.

De opening der wetgevende ligchamen is bepaald op den 5den Februarij aanstaande.

— De Keizer houdt zich onledig met het onderzoek van het budget, hetwelk hij met de grootste aandacht nagaat en hoofdstukswijze met de betrokken ministers onderzoekt. Reeds zijn vele posten geschrapt in weerwil der tegenkanting van sommige ministers.

— De *Moniteur* betoogt in een artikel, dat het door lord *Palmerston* aangeboden ontslag in geenerlei verband staat met de gewigtige buitenlandsche kwestie.

— Het Credit Mobilier heeft slechts ingeschreven voor de helft in het bedrag der Turksche leening en niet voor de geheele som. *Namik*-pacha gaat naar Londen, om de andere som te vinden, doch men twijfelt of hij daar even goed als te Parijs slagen zal.

— De krijgsraad te Mézières heeft den kapitein *de Laporte*, beschuldigd van moord gepleegd op zijnen generaal, graaf *de Neuilly*, vrijgesproken.

— De Bey van Tunis, een der vier grootste in leven zijnde schaakspelers, heeft de Parijsche schaak-club van Passage Jouffroy tot een' wedstrijd gedaagd. Er zullen drie partijen worden gespeeld (de eerste is reeds begonnen) en wel door briefwisseling; wie twee partijen wint, behaalt den vastgestelden prijs van 25,000 frs. De Bey heeft aan zijne tegenstanders den eersten zet gelaten.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 December.

Naar men verneemt, zal het eerste artikel van het te verwachten wetsontwerp op het landbouwkundig onderwijs bepalen, dat op kosten of met medewerking van den staat zullen bestaan de volgende instellingen voor dat onderwijs: eene school voor veeartsenijkunde; eene school van den eersten rang voor landbouw; twee zulke scholen van den tweeden rang; eene school voor den tuinbouw; eene leerschool voor de vervaardiging van landbouwkundige werktuigen. Tot dus verre kostte het landbouwkundig onderwijs, gemiddeld gedurende de twee laatste jaren, jaarlijks 123,317 fr. Volgens de nieuwe organisatie zullen de kosten 100,000 fr. en minder 's jaars bedragen.

— In de jongste zitting der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers is een wets-ontwerp ingekomen strekkende *tot verhooging van den accijns op den jenever.* De accijns bedraagt thans $21\frac{1}{2}$ centimes het liter, en zal door de nu voorgedragen bepalingen met $8\frac{1}{2}$ centimes per liter worden vermeerderd.

Van den 20sten. De jeugdige Koning van Portugal wordt in deze hoofdstad verwacht; het gerucht is andermaal in omloop van een huwelijk des Konings met de Belgische Prinses.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Maandag den 19den December.

In deze zitting is langdurig beraadslaagd over het wetsontwerp houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat.

De heer *Sassen* bestrijdt in eene breedvoerige rede dat ontwerp. Hij meent, dat het den toets van een grondwettig onderzoek niet kan doorstaan, en dat het geheel van de regelen van het burgerlijk regt afwijkt.

De heer *Cremers* deelt vele bezwaren van den vorigen spr., maar bovendien stemt hij er tegen, om daardoor te doen uitkomen, dat het getal vestingen moet worden verminderd.

De *minister van oorlog* herinnert dat de wet van 1814 gedurende 30 jaren zonder de minste moeijelijkheid is toegepast, dat er echter geene classificatie der vestingen bestond en daarom de hooge raad aan die wet geene uitvoering kon geven; dat hierdoor zulk eene verwarring is ontstaan, dat hij die zonder overdrijving eene nationale ramp mag noemen. De bepalingen in dit ontwerp voorkomende, zijn veel minder drukkend dan die in de wet van 1814; zoo b. v. Groningen in veel voordeeliger positie worden geplaatst. Z. Exc. wil volstrekt niet beweren, dat het aangenaam is in eene vesting te wonen, maar de vestingen zijn noodig in het algemeen belang van den Staat, en de ingezetenen moeten zich dus aan de bezwaren onderwerpen.

De *minister van justitie* verdedigt het ontwerp, vooral uit het grondwettig oogpunt.

Ten slotte wordt het ontwerp *aangenomen* met 27 tegen 6 stemmen. (*Tegen: de heeren Cremers, van Sasse van Ysselt, van Rhemen van Rhemenshuizen, van Swinderen, de Bruin en Sassen.*)

Thans is aan de orde het wetsontwerp tot bekrachtiging der overeenkomst met de Nederlandsche handel-maatschappij.

De heer *van Swinderen* stelt voor, die discussie uit te stellen tot een nader te bepalen dag, en intusschen den minister van koloniën te verzoeken aan de Kamer mededeeling te willen doen van de lijnwaden-contracten, welke in der tijd tusschen de Regering en de handelmaatschappij zijn gesloten. Na eene korte woordenwisseling, wordt de behandeling van dit voorstel op morgen bepaald.

Tegen Woensdag zijn aan de orde gesteld de beraadslagingen over de ontwerpen: 1) tot amortisatie van schuld, en 2) dat tot bevordering van den aanvoer van granen en andere levensmiddelen.

De commissiën van rapporteurs brengen nog verslag uit over de ontwerpen: 1) tot goedkeuring van provinciale belastingen en 2) tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Ruephen.

Zitting van Dingsdag den 20sten December.

De Kamer heeft het ontwerp tot bekrachtiging der overeenkomst met de Ned. Handelmaatschappij *aangenomen* met 30 tegen 2 stemmen.

(*Tegen* de heeren *van Swinderen* en *Borski.*)

Daarna zijn achtervolgens met algemeene stemmen *aangenomen* de ontwerpen van wet: 1) tot bekrachtiging van prov. belastingen in Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe; en 2) tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Ruephen.

Morgen zal de discussie over de begrooting in die Kamer een' aanvang nemen.

Uit het verslag der onderscheidene commissiën van rapporteurs bij de Eerste Kamer, omtrent de staatsbegrooting voor 1854, blijkt, dat verscheidene leden den wensch hebben te kennen gegeven, dat de gunstige stand der geldmiddelen niet mogt leiden tot meer uitgaven, dan het welbegrepen belang des Rijks vordert, en dat met eene wijze spaarzaamheid alles zal worden vermeden, wat daartoe zoude kunnen strekken; — is opgemerkt, dat eene verandering van het ministerie geene vertraging mag te weeg brengen in de voordragt der wetten, die uit de grondwet voortvloeijen en daaraan behoefte is, en is inzonderheid gewezen op eene wet op het onderwijs en op het bestuur der waterschappen.

Omtrent de wet op de middelen hebben zeer vele leden het beginsel toegejuicht, dat, naar mate de rente-last afneemt, ook de belastingen, ten gunste der minvermogenden, zullen worden verminderd. De meesten hebben echter gemeend, de Regering in dat opzigt niet voorruit te moeten loopen. Ten aanzien der belastingen, die, bij dergelijke ontheffing, het eerst in aanmerking zouden behooren te komen, zijn de gevoelens zeer verdeeld geweest.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs belast met het opmaken van het verslag wegens het onderzoek in de afdeelingen der Eerste Kamer, nopens het ontwerp ter aanmoediging van den invoer van levensmiddelen, blijkt, dat de wijziging van het bestuur der regering in den termijn gebragt, bij zeer vele leden goedkeuring heeft gevonden. Enkele leden hadden den termijn liever op den eersten September gesteld gezien.

Bij deze gelegenheid is er in eene afdeeling op aangedrongen, dat de Regering, ook na het ophouden der duurte van de levensmiddelen, al de belemmeringen, die den invoer van granen bemoeijelijken, uit den weg mogt ruimen. Door andere leden is echter deze wensch bestreden.

Vermits de regering heeft verklaard, dat zij den accijns van het gemaal der maïs tot een onderwerp van nadere overweging wil maken, hebben vele leden verlangd, dat de maïs zoo niet geheel vrijgesteld, met gerst of boekweit, ten aanzien der belasting, mogt worden gelijkgesteld.

Tweede Kamer.

Zitting van Maandag den 19den December.

Heden is de beraadslaging over het voorstel der negen leden in de Tweede Kamer voortgezet.

De heer *Groen* zegt dat het voorstel strekt om de schatkist een verlies van 16 tonnen gouds te doen lijden; dat het eene stoute greep is in het financiële stelsel, en eene stoornis van de huishouding en het belasting-stelsel der gemeenten. Hij denkt geenszins, dat de klasse van ingezetenen, in wier voordeel de voorgestelde afschaffing zou moeten strekken, daardoor gebaat zal worden, en keurt het voorstel bovendien af, omdat de toestand onzer geldmiddelen, ofschoon gunstig, het te verwachten verlies niet toelaat.

Hij beroept zich verder op de bij het voorstel behoorende memorie van toelichting, ten betooge, dat het slechts is een gedeelte van groote veranderingen in het belastingstelsel, die men daarbij in 't oog heeft; een begin van aanval op het geheele accijns-stelsel, en het verwondert hem zeer, dat ook de vorige minister van financiën daartoe den voorslag gedaan had.

Hij ziet voorts in het voorstel een middel van oppositie, eene politieke demonstratie, eene poging om op de verkiezingen te werken, en meent dit af te keuren.

Eindelijk zegt spr., dat hij in het voorstel de kiem van bederf eener constitutionele regering vindt, omdat het al de nadeelen heeft van eene democratische regeling, en wel 1) wegens de verhouding, in welke het de Kamer tot de kiezers brengt; 2) omdat de behartiging der ware volksbelangen daardoor geleden hebben bij de beraadslaging over de begrooting, 3) omdat het door de overdreven voorstellingen, waartoe het aanleiding geeft, gevaarlijk is voor de orde en rust in het land.

De heer *Donker* beschouwt de voordragt als ontijdig, niet doeltreffend en dus geheel verwerpelijk. Hij hoopt, dat de voorstellers haar nog zullen intrekken.

De heer *Gevers* gelooft, dat het voorstel, indien het werd aangenomen, niet aan het doel beantwoorden zou. De vermindering van den accijns van het geslagt zou, volgens zijne berekening, naauwelijks 4 centen per pond beloopen. Ook verwacht hij niet, dat het monopolie der slagters dadelijk zou ophouden. Wat het tonnegeld betreft, meent hij, dat, indien het waar is, dat de invoer door de afschaffing aangemoedigd zal worden, ook de uitvoer van producten daardoor zal toenemen, en hij vraagt, of dit, in de tegenwoordige omstandigheden, wel wenschelijk zou wezen?

De heer *Dirks* oordeelt, dat de financiële toestand de voorgestelde afschaffing van lasten, zonder equivalent, niet toelaat. Ook zou de maatregel het stelsel der gemeente-belastingen in verwarring brengen. Veel verkieslijker zou zijn afschaffing van het regt van patent.

Daarna wordt een voorstel van den heer *v. Akerlaken*, om de beraadslaging in eene avondzitting voort te zetten, door den heer *de Man* bestreden, en verworpen met 49 tegen 16 st.

De verdere discussie is bepaald op morgen ochtend.

Zitting van Dingsdag den 20sten December.

In deze zitting worden de beraadslagingen voortgezet over het bekende voorstel.

De minister van financiën heeft zich tegen het voorstel der negen leden verklaard, en het ondoeltreffende der voordragt aangetoond met het oog op den financiëlen toestand en de buitenlandsche aangelegenheden, terwijl zij tevens niet geschikt kon worden geacht tot leniging van den nood.

De minister verklaarde voorts: de schatkist kan geene opoffering lijden voor het oogenblik; dan als het kan, zal de Regering handelen overeenkomstig het belang van het Vaderland, en inmiddels geen anticipeerde verkorting der hulpbronnen voorstellen, waardoor nuttige werken onmogelijk kunnen worden uitgevoerd.

De heer *Thorbecke* treedt hierop in eene beantwoording van de vele beschuldigingen ook nu weder door den minister gedaan aan de voorstellers. Men heeft gezegd, dat het voorstel niet mag worden aangenomen omdat de politieke strekking van het voorstel en van de voorstellers moet worden gekeerd. Maar het voorstel is niet eene partijwet, eene donatie aan de arme klasse, onder voorwaarde, dat bij aanneming de gevallen politiek der voorstellers weder moet worden aangenomen, het is een uitvloeisel van art. 110 der grondwet, dat aan de Staten Generaal het regt geeft voorstellen aan den Koning te doen. En wat de voorstellers betreft, wordt hun ten onregte verweten, dat zij zich willen plaatsen in den stuurstoel en het roer zelf in handen nemen. Ook zeide men, dat, voor het nemen van initiatief in dezen, eerst vruchtelooze wenschen aan de Regering moesten zijn kenbaar gemaakt, maar spr. vraagt, waar dit staat in art. 110 der grondwet.

Tot het voorstel zelf komende, droeg de spreker het voor als een begin van verbetering van een stelsel van belasting, 't welk niet meer met de maatschappij strookt. Hij eindigde met de verklaring, dat hij niet gelooft, dat de Regering uit vrijen wil tot hervorming van het stelsel zal overgaan; — dat zoo iets nooit gebeurt, en dat er in Engeland eene zamenspanning plaats heeft moeten hebben, om de korenwetten te doen afschaffen en andere financiële hervormingen tot stand te brengen.

De *minister van buitenlandsche zaken* meent, dat het tegenwoordige bewind wel zeker eene andere rigting volgt, dan het vorige, en dat daarvan allezins bewijzen voorhanden zijn, o. a. het programma van April, bij 't welk de rigting van het afgetreden is afgekeurd.

Wat de toepassing der grondwet betreft, verschilt, volgens den minister, het tegenwoordige bewind alsmede in vele opzigten van het vorige: is het tegenwoordige, zonder in reactionairen zin te vervallen, niet genegen den te snellen gang van het vorige te volgen.

Wat de belastingen betreft, verklaart de minister dat het bewind gaarne belastingen wil afschaffen welke zullen blijken te kunnen worden ontbeerd; maar niet verlangt te beginnen met eene belasting, welke wordt betaald door de meervermogenden uit den middenstand.

De vergadering is daarna gescheiden tot des avonds te $7\frac{1}{2}$ uur.

Avondzitting van Dingsdag den 20sten December.

In die zitting zijn de beraadslagingen voortgezet.

De heer *van Bosse* heeft het voorstel zeer breedvoerig verdedigd; en daarbij bedenkingen wederlegd, die daartegen waren ingebragt, hetzij uit een politiek oogpunt, hetzij uit een algemeen financieël oogpunt, en hetzij op grond van den inhoud van het voorstel zelf.

De *minister van justitie* heeft den spr. beantwoord en op nieuw uit verschillenden hoofde, voorzigtigheid aanbevolen, ten einde de pas herstelde financiën niet op nieuw in ongunstigen toestand te brengen.

Morgen voortzetting.

Den 13den December heeft de commissie van rapporteurs der Tweede Kamer het voorloopig verslag opgemaakt, wegens het onderzoek in de Afdeelingen van de voordragt op het herstel van het muntwezen in O. Indie.

Uit dit tamelijk uitgebreid verslag blijkt dat de noodzakelijkheid om in dit herstel te voorzien vrij algemeen is erkend geworden; — dat het aannemen van den zilveren standaard als grondslag van het O. Indische muntwezen niet regtstreeks is bestreden en door de meeste leden de zilver-circulatie op Java als op den duur bestaanbaar is beschouwd; — dat vele leden de vestiging wenschten van eene munt op Java, doch ook vele andere zich met de in de memorie van toelichting daartegen ingebragte bedenkingen hebben vereenigd; — dat men algemeen de recepissen in O. Indie voor het volle nominale bedrag wenscht te zien ingewisseld; en dat, zoo dit mogelijk was, het wenschelijk zoude zijn, om ook in Indie geen circulerend medium van papier in te voeren.

's GRAVENHAGE, 20 December.

Z. M. de Koning is heden namiddag van het Loo in deze residentie teruggekeerd.

— Naar men verneemt, vertrekken HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik* heden uit Luxemburg, doch zullen, voor dat H.D. naar de residentie terugkeeren, een bezoek afleggen aan het hof te Weimar.

— Na de behandeling van het voorstel der negen leden zal, naar men verneemt, de Tweede Kamer der Staten Generaal tot op den 15den Februarij e.k. uiteen gaan. (*De Grondw.*)

— Z. M. heeft aan den majoor *J. de Veer*, gezaghebber van St. Eustatius, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als zoodanig, onder toekenning van pensioen, en in zijne plaats benoemd den heer *W. H. J. van Idsinga*, thans landdrost van het distrikt Nickerie in de kolonie Suriname.

— De heer mr. *A. A. J. Mijlink* heeft ter gelegenheid van de tegenwoordigheid binnen de residentie van den h. w. heer *van Vree*, bisschop van Haarlem, een groot diner gegeven, waarop alle R.-K. geestelijken en vele aanzienlijke bewoners der residentie waren genoodigd.

— Men verneemt dat dezer dagen op 's Konings specialen last, bij legerorder, Zr. Ms. bijzondere goedkeuring en tevredenheid is uitgedrukt aan den officier van gezondheid 1ste klasse *A. Mathijsen* te Venlo, ter zake van zijne welgelukte pogingen tot verbetering en volmaking in de aanwending van het gips-verband, waarvoor hij nu onlangs door Z. M. tot ridder der orde van de Eikenkroon is benoemd geworden.

— Het heeft den Koning behaagd, den soldaat *J. G. Hendriks*, van het 3de regement infanterie, te verleenen de bronzen medaille, ingesteld bij Kon. besluit van den 1sten Dec. 1841, no. 72, als een blijk van Zr. Ms. goedkeuring en tevredenheid wegens eene door hem met levensgevaar volbragte redding.

— Het berigt, dat de commissie door den Koning benoemd om het werk eener regterlijke organisatie voor te bereiden, bereids haren arbeid voltooid en haar verslag aan den minister van justitie overhandigd heeft, is onjuist. De *Grondwet* verzekert evenwel, dat zij reeds op den 12den dezer het *eerste* gedeelte van haren arbeid heeft ingediend, nl. dat gedeelte, hetwelk betrekking heeft tot het beramen der grondslagen, welke bij de wet tot regeling eener nieuwe regterlijke inrigting zullen worden gevolgd.

AMSTERDAM, 20 December.

De aflevering van duinwater heeft gisteren en heden telkens het aantal van 18,000 emmers bereikt. Dit aanzienlijk dagelijks toenemen van het cijfer, die de bestaande behoefte zoozeer bewijst, is eene waarlijk streelende zelfvoldoening niet slechts voor de maatschappij, maar ook voor de autoriteit aan wier onbekrompen vergunning tot deze aflevering, de burgerij het voorregt dankt thans goed en goedkoop water te kunnen bekomen.

— Door de Nederlandsche handel-maatschappij zijn wederom bevracht 6 schepen, als: Voor Amsterdam 3 en voor Rotterdam 3.

— Alhier hebben 109 med. doctoren, 73 heelmeesters en 143 apothekers eene verklaring geteekend en openbaar gemaakt, inhoudende, dat zij, uitgenoodigd tot deelneming aan eene instelling genaamd: „Nederlandsche verzekerings-maatschappij voor geneeskundige behandeling," gebrekkige instelling zoo geheel in strijd achten met de waardigheid van hunnen stand en de belangen hunner medeburgers, ten opzigte eener goede geneeskundige behandeling, dat niemand hunner daaraan deel zal nemen.

— Men verneemt dat mgr. *J. Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, een' brief van deelneming en aanmoediging aan Z. D. H. den aartsbisschop van Freiburg heeft gezonden. (*Tijd, N. H. Ct.*)

Ook het bestuur der R. Katholijke vereeniging *regt voor allen*, alhier, heeft aan *Herman von Vicarie*, aartsbisschop van Freiburg, een adres toegezonden om „zijne doorluchtige hoogwaardigheid de hulde toe te brengen van hunne gevoelens van eerbied en dankbaarheid wegens zijnen apostolischen moed."

— De termijn van dupliek in de zaak van de stad Leiden tegen den staat der Nederlanden werd heden voor de eerste kamer der arrond.-regtbank alhier door mr. *Faber van Riemsdijk*, lands-advokaat, voorgedragen.

De conclusie van den officier van justitie is bepaald op Dingsdag den 29sten Januarij e.k.

— Bij het ontwerp van een gewijzigd belastingstelsel voor de stad Haarlem, naar het voorschrift der gemeentewet, 't welk de heer *C. D. Huet*, als eene proeve bij den raad heeft ingediend, wordt voorgesteld eene zeer aanzienlijke vermindering van den accijns op het gemaal van de tarwe; geene ontlasting van den accijns op den turf; afschaffing van den accijns van het geslagt van schapen en varkens en van het zegelregt; om in het ontbrekende te voorzien is genoemd raadslid, met verhooging van eenige daarvoor nog vatbare middelen, eene belasting op het verbruik van koffij en suiker verkieslijker voorgekomen dan een hoofdgeld.

LEIDEN, 18 December.

Heden heeft eene commissie uit drie studenten aan den heer *Gevers van Endegeest*, curator van deze hoogeschool, een adres van de Leidsche studenten overhandigd, waarbij curatoren worden uitgenoodigd gevolg te geven aan het door den heer *Gevers* in de Tweede Kamer gedane beroep op de deelneming van bijzondere personen tot de oprigting van een sterrekundig observatorium te Leiden. Bij de openbare beraadslagingen in de Tweede Kamer over de begrooting van het departement van binnenlandsche zaken heeft namelijk de heer *Gevers van Endegeest* den wensch geuit, dat, naardien de Regering niet genegen scheen te zijn de niet onbelangrijke sommen voor een observatorium te Leiden af te staan, door eene inschrijving eenige gelden zouden worden bijeengebragt, opdat de Regering in staat zou zijn het ontbrekende aan te vullen. De commissie had in last namens de studenten mede te deelen, dat uit de algemeene kas van het studentenkorps eene som van *f* 500 was afgezonderd als eene eerste bijdrage voor het op te rigten observatorium, en dat er buitendien besloten was aan ieder student in het bijzonder door eene inteekenlijst de gelegenheid te geven van zijne persoonlijke deelneming te doen blijken.

's HERTOGENBOSCH, 16 December.

Vermits er verschillende boekjes betreffende het Miraculeuze Beeld van O. L. V. van 's Hertogenbosch tegen het verlangen van Z. D. H. den Aartsbisschop van Utrecht verspreid worden, zoo vernemen wij dat eerstdaags op verzoek van Zijne doorluchtige Hoogwaardigheid, een werkje, handelende over het Miraculeuze Beeld van O. L. V. van 's Hertogenbosch, met kerkelijke goedkeuring, zal worden uitgegeven. (*N. N. Brab.*)

UTRECHT, 19 December.

Gisteren werd er op nieuw, voor de derdemaal in vier weken, duizend gulden in bankpapier in de Janskerk gecollecteerd. Zulke bewijzen van buitengewone weldadigheid zijn dubbel verblijdend in een tijd als deze, waarin de diaconie — het is niet overdreven — dubbele middelen behoeft om aan de armen der gemeente het allernoodigste te verschaffen.

HARLINGEN, 17 December.

De Engelsche stoombooten, die hier wekelijks, ook bij strenge vorst, gewoonlijk toch geregeld zijn aangekomen, worden daarin thans verhinderd door het zeer vele ijs, dat zij bij Texel en Terschelling ontmoeten.

ASSEN, 21 September.

Men verneemt dat Z. Exc. de minister van binn. zaken de uitbesteding van het doen van vernieuwingen aan- en het onderhouden gedurende drie jaren van den grooten rijksweg in deze provincie, aan *J. Arntz*, te Milligen voor *f* 45526, heeft goedgekeurd, en dat bij tevens heeft bepaald, dat het weekloon der vaste wegwerkers in deze provincie wegens de duurte der levensmiddelen, gedurende het aanstaande jaar, met 50 cent zal worden verhoogd.

— Den 19den dezer zijn de verwacht wordende dragonders, in dit gewest dienst zullende doen als hulpmarechaussée, te Assen gearriveerd; en, nadat de wachtmeester en de korporaals waren beëedigd, zijn twee posten, ieder 1 korporaal en 3 manschappen sterk, naar Smilde en Zuidwolde vertrokken, terwijl de wachtmeester en 3 manschappen te Assen zijn verbleven.

GRONINGEN, 22 December.

Sedert de vorige opgave, is bij de plaatsel. geneesk. commissie alhier 1 nieuwe cholera-zieke aangegeven. 1 overleden, geen hersteld; blijvende dus nog 1 in behandeling.

— Dezer dagen is door eene commissie uit den algemeenen kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, namens dezen, eene circulaire gezonden aan de geloofsgenooten, waarbij een beroep gedaan wordt op hunne weldadigheid bij den dringenden nood, waarin velen, ten gevolge van de buitengewoon hooge prijzen der levensmiddelen en den vroeg ingevallen winter, verkeeren. De behoeften zijn groot, want behalve een subsidie van *f* 4200 door den raad dezer gemeente verstrekt, beboeven diakenen nog ongeveer *f* 7000 om de onvermijdelijke onkosten te bestrijden; maar met vertrouwen durft de commissie op de bijeenbrenging dier som of meer nog aandringen, daar zij den milden geest harer geloofsgenooten kent. Moge dan dat vertrouwen niet worden teleurgesteld en ieder voor zich, met het oog op het dringende dezer bede, ruimschoots geven, wat tot voeding, verwarming en kleeding van zijnen armen en behoeftigen medemensch strekken kan.

Van eene welwillende zijde werd ons ter hand gesteld eene publicatie van „borgemeesteren ende raadt in Groningen van den 23sten Sept. 1757, waarbij aan predikanten, ouderlingen en diaconen was geaccordeert eene extra ordinaire ommegang te doen om te voorzien in de desolate toestand van de diaconiecassa," welke 10,000 car. guldens achteruit was. Die som werd toen geheel en al aangezuiverd, daar de opbrengst der collecte in de 9 kluften dezer gemeente *f* 10000—2—1 bedroeg.

Blijkt zoo ook gij, geachte stadgenooten! niet ten achteren bij uwe voorvaders en toont nog altijd van denzelfden geest bezield te zijn, of nog liever ben te overtreffen ook in de werken der liefde.

— Gisteren werden aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctors in de Regten, de heeren A. H. Koning, van Wedde, en H. Albarda, van Leeuwarden, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Gisteren voormiddag heeft het Provinciaal Geregtshof alhier uitspraak gedaan in de zaak van R. G. G., wonende te *Hoogezand*, en hem veroordeeld, wegens het toebrengen van kwetsuren aan den persoon van P. M., te *Foxhol*, waardoor deze belet werd om gedurende den tijd van 20 dagen zijne werkzaamheden te kunnen hervatten, tot tuchthuisstraf voor den tijd van 7 jaren, eerloosverklaring, eene boete van *f* 25 en in de kosten der procedure.

Hetzelfde Hof heeft dien morgen uitspraak gedaan in de zaak van R. B. R., wonende te *Muntendam*, wegens het toebrengen van éénen slag aan zijnen wettigen vader, en hem dien ten gevolge veroordeeld tot eenzame opsluiting voor den tijd van vier maanden.

— Heden avond omstreeks vijf uur had alhier een bedroevend ongeval plaats. Zekere vrouw Kolthoff, wonende in den Grooten Kromelleboog, om dien tijd in donkeren zittende, viel in slaap en is in dezen toestand voorover in het vuur gevallen; — de kleederen oogenblikkelijk vlam vattende, had zulks ten gevolge, dat deze bejaarde vrouw dadelijk in vollen vlam stond; — op het ontdekken van het buitengewone licht, hetwelk in die woning zigtbaar was, zijn eenige buren en voorbijgangers binnengedrongen en vonden alstoen deze vrouw in eenen deerniswaardigen toestand. Deze ongelukkige is erg gebrand, en dadelijk ter verpleging naar het gesticht van liefde vervoerd.

— Z. M. heeft benoemd tot dijkregter in het dijkregt en zijlvest Bellingwolde, den heer H. E. Rookmaker; tot dijkregter van Kroonpolder, den heer J. K. Brouwer; tot dijkregter van Nieuw Beerta, den heer L. L. Dijkema; tot dijkregter van Beerta, den heer J. J. Einjes.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 14den dezer goedgevonden, in te willigen het verzoek van den 2den luitenant A. J. M. C. baron de Porson, van het korps jagers te paard, tot het aannemen en dragen van het ridderkruis der 4de klasse van de Geulphen-orde, hem — zoo als reeds werd gemeld — door Zijne Majesteit den Koning van Hannover geschonken.

— Z. M. heeft *afgewezen* het aan Hoogstd. gerigt verzoek, gedaan door eenen gemeente secretaris in deze provincie, die verzocht had dispensatie te bekomen, om gelijktijdig de functiën van secretaris mèt het beroep van zaakwaarnemer te mogen waarnemen.

— In den nacht van den 14den op den 15den dezer had te *Siddeburen* eene omstandigheid plaats, welke wel verdient, tot ieders waarschuwing algemeen bekend te zijn. De knechten van den landbouwer J. W. Woltema, aldaar, vonden des morgens, komende in de schuur, ter verrigting hunner gewone werkzaamheden, negen kalveren, die in een hok werden opgefokt, allen dood liggen.

Den vorigen dag hadden de werkboden van genoemden landbouwer de schapen gewasschen, met water, waarin rattenkruid was opgelost. Men heeft echter hierbij niet die voorzigtigheid gebruikt, welke zoozeer wordt vereischt, aangezien men dit met rattekruid vermengde water eenigen tijd bij of over het vuur heeft gelaten, zonder daarbij steeds tegenwoordig te blijven, of althans het geheele huisgezin ernstig gewaarschuwd, of er voldoende mede bekend gemaakt te hebben; hetgeen dan ook ten gevolge gehad, dat een der vrouwelijke werkboden van dit water gebruikt heeft, om daarin de borden, messen, lepels, vorken, enz. te wasschen en daarna dit schotelwater aan de bedoelde kalveren heeft te drinken gegeven, waaraan zij, bij onderzoek van den veearts J. Ebens, te *Appingedam*, alle zijn overleden.

Mogt dit voorval, dat nog gelukkig is afgeloopen, maar waardoor even goed een geheel gezin had kunnen vergiftigd worden, tot leering strekken voor velen, om hiermede toch niet zoo roekeloos te werk te gaan, en liever hiertoe andere, thans genoeg bekende middelen te bezigen, welke hetzelfde nut doen en waarbij zulk een gevaar niet is verbonden.

— Te *O. Pekela* werd Vrijdag l.l. eene vergadering gehouden van de afdeeling Pekela van de Maatschappij van Landbouw in deze provincie. De werkzaamheden werden aangevangen met een betoog van den tweeden voorzitter der afdeeling, den heer W. H. Kiers, over het doelmatige en voordeelige van de zomerstalvoedering; en werd verder het aldaar gevolgde stelsel van vruchtopvolging met zijne voor- en nadeelen besproken, de betrekkelijke waarde aangetoond van de Vriesche en Groninger straatvuilnis, de uitkomsten van eene reeks van proefnemingen medegedeeld met zoogenaamde geconcentreerde meststoffen, en ten laatsten iets over de konijnenteelt, zoo als die thans in België wordt gedreven en bij ons met veel voordeel zoude kunnen worden ingevoerd.

— Uit *N.-Pekela* berigt men ons van den 21sten het volgende: „In den avond van gisteren is in het gemeentehuis alhier, ten voordeele der armen een declamatorium gehouden, 't welk de niet onaanzienlijke som van ruim *f* 70 heeft opgebragt.

„Onder de leiding van den heer burgemeester dezer gemeente, is hetzelve afgewisseld door muzijk en gezang, heeft tot laat in den avond voortgeduurd en is tot veel genoegen van een talrijk opgekomen publiek afgeloopen, zoodat ieder wélvoldaan en tevreden huiswaarts keerde, met het aangenaam bewustzijn, tevens onder genot en genoegen, wederom iets tot leniging der ellende zijner hulpbehoevende medemenschen te hebben bijgedragen. Bij eenen langdurigen winter nog eens met hetzelfde doel herhaald wordende, zal hetzelve welligt niet minder vruchten opleveren."

— In de gemeente *Kloosterburen* heeft men voor de behoeftigen, om hen eenigzins te gemoet te komen bij de buitengewone duurte der levensbehoeften, het roggebrood van 4 N. ponden verkrijgbaar gesteld voor 30 cents en de vijf kop gort voor 35 cents.

— Afgeloopen Maandag werd te Winsum een wedstrijd op schaatsen gehouden; — de prijs, zijnde eene zilveren tabaksdoos, is behaald door Jan Klootsma, van Woltersum, die door velen bevonden werd eene buitengewoon vlugge rijder te zijn. — De premie, zijnde eene zilveren snuifdoos, is niet uitgereikt. — Eene aanzienlijke menigte woonde dit volksfeest bij, dat begunstigd werd door goed weder.

— De hardrijderij op schaatsen door manspersonen te *Leeuwarden*, gehouden den 17den dezer, om eenen prijs van honderd en eene premie van dertig gulden, is tot groot genoegen van een aanzienlijk en talrijk publiek in de beste orde afgeloopen. Van de 48 meest alle fiksche en flinke rijders muntte boven allen uit Jacob Sikkama, van Buitenpost, oud 30 jaren, die zonder veel moeite en sterke inspanning met eene vaste, vaardige en boven alles behagelijke streek, den prijs behaalde; terwijl Wopke Kastelein, van Suawoude, oud 28 jaren, de premie verkreeg.

De baan werd in 17 seconden door den winner afgeloopen.

Den 19den daaropvolgende waren er te *Dockum* honderd rijders in de baan, om eenen uitgeloofden prijs van honderd dertig en eene premie van dertig gulden. Wakker en onmoeid kampte men ook hier om de eer der overwinning. Jacob Sikkama, bovengenoemd, behaalde met niet minder toejuiching dan te Leeuwarden, op zijn gemak den prijs, Freerk Jac. Tuininga, van Sybrandahuis, oud 22 jaren, de premie.

Deze hardrijderij werd opgeluisterd door muzijk, uitgevoerd onder eene daarvoor afzonderlijk vervaardigde, zeer schoone en kostbare tent.

Onder de 100 rijders was slechts één Groningerlander, T. Klootsma van *Woltersum*, die onder de 6 laatsten in de baan bleef en door den prijswinner werd afgeloopen.

Aan de hardrijderij, den 21sten te Leeuwarden van wege de *IJs-Club* gehouden, hebben 86 rijders deelgenomen. De prijs (*f* 100) is behaald door Franke Annes de Jong, van Oppenhuizen, en de premie (*f* 30) door Johs. Reinders de Vries, van Uitwellingerga. Door goed weder begunstigd en opgeluisterd door de muzijkkorpsen der schutterij en jagers, is ook dit feest tot genoegen van het zeer aanzienlijk getal toeschouwers afgeloopen.

— Bij *Meppen* (Hannover) wordt thans zoo ijverig aan den (Wester) spoorweg gearbeid, dat er wekelijks 5000 rth. aan arbeidsloon wordt uitbetaald.

(*Ingezonden.*)

KUNSTGENOT. — KERKGEZANG.

Wij maken de lezers dezer Courant opmerkzaam op eenige nommers van het *Programma* voor het te houden Godsdienstig Muzijkfeest op den *Tweeden Kersdag* in de Groote Kerk alhier. Die nommers zijn, onder anderen *twee*, *vier*, *zeven* en *twaalf* (zie het programma in de Courant.) Volgens het oordeel van deskundigen, moet deze ondersteuning van het kerkgezang, een heerlijk effect maken en het gemoed met eene onweerstaanbare kracht aangrijpen, vooral, wanneer woorden en melodiën, gelijk hier, met zorg gekozen en goed vierstemmig gezet zijn.

Wil men het kerkgezang veredelen, om daardoor het godsdienstig gevoel te verhoogen, dan moet daartoe eene zoodanige begeleiding wel zeer gunstig medewerken. Hier toch geldt vooral de waarheid: Wie den goeden smaak en het gevoel voor het schoone bij het volk wil veredelen, geve het wat *goeds* en *schoons* te hooren en te zien, en werke alzoo door *aanschouwing*; de gewenschte vruchten zullen niet achterblijven.

Letternieuws.

Album van buitenlandsche lettervruchten, in 12 maandelijksche afleveringen van 4 à 5 vel druks groot 8vo. — Te Middelburg, bij de gebroeders Abrahams.

Wederom zal het reeds zoo groot aantal tijdschriften met een worden vermeerderd. Of werkelijk hierdoor in eene behoefte zal worden voorzien, moet later blijken; genoeg zij het hier op te merken, dat de redactie vermeent eene bestaande leemte te zullen aanvullen; haar doel is: de uitgezochte voortbrengselen der buitenlandsche pers, op het gebied der letterkunde, bij hare landgenooten meer algemeen te doen bekend maken, met inachtneming hierbij van verscheidenheid van onderwerpen en vormen. Bij velen zal voorzeker die arbeid met belangstelling worden ontvangen en wij twijfelen dan ook niet of de pogingen der uitgevers, die bij eene zeer lage prijsnotering van *f* 6,00 op ruime ondersteuning staat maken, zullen niet teleurgesteld worden.

(*Ingezonden.*)

Een allerliefst boekje,

aangeprezen aan alle oudere en jongere heeren, die hunne vrouwen en verloofden op Kersmis of Nieuwjaar met een degelijk cadeau willen verrassen.

Dat boekje is geen ander, dan 't bundeltje *Zangen des Geloofs en der Liefde*, dat de 's Gravenhaagsche predikant, dr. R. Bennink Janssonius, voor eenigen tijd te *Groningen* door den boekhandelaar van Zweeden, onder den uitlokkenden titel: *Vrouwenleven* het licht heeft laten zien.

Naar wij vertrouwen zal 't, gelijk het te regt verdient, reeds in de handen zijn van vele schoonen, die aan goeden smaak ook christelijken zin paren, maar desniettemin willen wij 't op nieuw hebben aanbevolen, nu de dagen weêr in aantogt zijn, die zoo bijzonder er zich toe *prêteeren*, voor hem die hartelijk lief heeft, om door lieve geschenkjes aan 't voorwerp zijner liefde een zoet oogenblik van blijdschap te verschaffen. Daartoe is het boekje alleruitnemendst geschikt. Het leert in sierlijke vormen de vrouw en 't meisje hare heerlijke en heilige roeping kennen, — wat ze moeten zijn en hoe ze 't kunnen worden. Het stelt haar in onderscheidene groeperingen het leven der *christen*-vrouw voor, van af dat zij, tot een vroom kind aan de knieën eener vrome moeder gevormd, straks als rijpe maagd de wereld intreedt, zelve als moeder daarna haar kroost voor den hemel opvoedt, totdat het avondrood eener blijde grijsheid haar bestraalt en zij zich gereed maakt, om naar hooger vaderland heen te gaan. Welke van dit twintigtal geurige bloemen gij ook uitkiest, gij zult ze allen als buitengemeen schoon moeten loven, zoo althands de dichterlijke gedachten van eenen christenzanger, die zelf gelooft en lief heeft, sympathie vinden in uw eigen gemoed. Liefelijke toonen laat hij ruischen van de zilveren snaren zijner harp, — toonen *uit* het hart, die ook weder *tot* de gevoelige harten onzer vrouwen en maagden hunnen weg zullen vinden, — wij twijfelen daar niet in 't minst aan.

Gij, mannen, die, óók na jaren van echtelijk zamenwonen, er nog prijs op stelt om het aangezigt uwer wederhelften van reine blijdschap te zien glinsteren, — gij, jongelingen, die weldra aan de zijde uwer aangebedene 't levenspad zult bewandelen, — denkt gij er aan, hoe gij aan die geliefden op Kersmis of Nieuwjaar de een of andere verrassing zult bereiden, wat geschenken gij haar zult aanbieden, als teekenen, waarbij zij weten, dat gij haar liefhebt, — laat Janssonius' *Vrouwenleven* óók daar onder zijn! 't Is zulk een kostelijk boeksken daartoe. Wat kunt gij beters voor de uwen wenschen, dan dat zij zulke vrouwen zijn en meer worden mogen, als de christenzanger ze ons *hier* schildert, — evenbeelden van die heilige vrouwen des gewijden voortijds, die zich zelven voor God versierden met den verborgen mensch des harten en met eenen zachtmoedigen en stillen geest, en van wie wij zeggen kunnen: — *haar was het lieven leven!*

Gewis heeft de gevoelige dichter er met de uitgaaf zijns bundels dit mede beoogd, dat ook door zijne verzen *Neêrland's* vrouwen en meisjes den Heer worden toegebragt. Hij heeft daarom wèlgedaan, zijne verzen alzóó te verzamelen, want, het is duidelijk, ook door de *vrouwen* moet het koningrijk der hemelen komen in geest en kracht en zich meer in de harten, vooral van het jeugdige geslacht, uitbreiden en bevestigen. Gewigtig is de roeping der *christen*vrouw. Worde zij meer en zuiverder beseft en ingezien, en vorme de lezing van Janssonius' *Vrouwenleven* ook, onder den goddelijken zegen, de dochters onzes lands tot zulke dienstmaagden des Heeren, die hare edelste versiering daarin zoeken, dat zij in liefde en geloof en ootmoed en reinheid des harten het beeld dragen van Christus!

Zij dan dit boeksken niet onder de geschenken aan uwe geliefden vergeten, mannenbroeders! Helpt daardoor het uur verhaasten, dat aan dit bundelken de eer geschiede, waarop het boven menig zwaarlijvig boekdeel de volste aanspraak bezit, — die van een *tweeden druk!* 't Zou een aangenaam bewijs zijn, dat er voor christelijke poëzij nog zin bestaat onder onze vaderlandsche vrouwen, en ieder, die het vaderland liefheeft, zou zich met ons daarin hartelijk verblijden.

O.H—n. L—n.

Kerknieuws.

Sneek, 20 Dec. Onze hooggeachte leeraar ds. G. J. Vinke, beroepen predikant te Amsterdam, hield Zondag avond voor eene bijzonder talrijke schare zijne afscheidsrede, naar aanleiding van *Openb.* 3: 11.

— Te *Utrecht* is uit het vroeger medegedeelde drietal tot leeraar der Nederduitsche Hervormde gemeente beroepen ds. *N. Beets*, theol. doct. te Heemstede.

Te Uithuistermeeden is bij de Chr. Afgesch. gemeente tot leeraar beroepen de heer *Mekkes*, van Niezijl.

— Ds. *J. J. Knap*, te Oud-Alblas, heeft voor het beroep naar Amstelveen (kl. Amsterdam) bedankt.

232ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Lijst. No. 12412 een prijs van *f* 20,000. No. 14809 een prijs van *f* 5000. No. 16910 een prijs van *f* 2500. No. 8187, 8754, 11964, 16443, 19757 ieder een prijs van *f* 1000. No. 16573 en 19218 ieder een prijs van *f* 400. No. 6537 en 15891 ieder een prijs van *f* 200. No. 440, 1516, 12067, 12670 ieder een prijs van *f* 100. — *2de Lijst.* No. 5390 een prijs van *f* 1250. No. 4607 en 14272 ieder een prijs van *f* 1000. No. 10314, 11551, 16386 en 19955 ieder een prijs van *f* 400. No. 97 en 5907 ieder een prijs van *f* 200. No. 15213 en 17090 ieder een prijs van *f* 100. — *3de Lijst*, No. 3875, 9847 en 14970 ieder een prijs van *f* 1000. No. 3098, 3845, 11711 en 12611 ieder een prijs van *f* 400. No. 1090, 7819, 17366, 19176 en 19329 ieder een prijs van *f* 200. No. 715, 8311, 11151, 11529, 12957 en 14558 ieder een prijs van *f* 100.

N.B. De prijs van ***f* 2500**, op No. 16910, is gevallen in de Kollekte van U. S. OPPENHEIM, op den hoek van Schoolholm.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

terwijl AANWIJZING in LOCO zal geschieden; de onderneming van Veendam den 9den en wegens Meeden den 10den Januarij e.k.
..., 19 December 1853.
De Burgemeesters van de Gemeenten Veendam en Meeden:
D. H. BOSSCHER.
G. NAUTA.

VERPACHTING VAN TOLLEN
te Finsterwold.

DINGSDAG den 10den Januarij 1854, des namiddags twee uur, zullen, op het RAADHUIS te *Finsterwold*, bij het openbaar, voor één of twee jaren, worden verpacht: Twee **HALVE TOLLEN** op den **Kunstweg** aldaar, in te gaan den 1sten Mei 1854, met of zonder WONINGEN.
Conditiën zullen in tijds voorliggen ter SECRETARIE der Gemeente.
De Burgemeester:
R. J. ROELOFS.
De Weth.-Secretaris:
J. H. ROEMELING.

De **SCHUTTERSRAAD** der D.D. SCHUTTERIJ te *Groningen*, gedenkt, op **WOENSDAG den 28 Dec. 1853**, des namiddags te 3 uur, op de ZAAL ten RAADHUIZE dezer Stad, eene **VERKOOPING** te houden van **VERSLETEN KLEEDING** en eenige andere onbruikbare **EQUIPEMENTSTUKKEN**, tegen **kontante betaling.**
Namens den Raad voornd.:
VAN HOËVELL,
Secretaris.

...DAG DEN 28STEN DECEMBER A.S., des voormiddags te 10 uur, zullen, ... Jacobi en Annen Gasthuis, in ... alhier, publiek worden verkocht, de **MEUBELAIRE GOEDEREN, ...**, nagelaten door de Wedw. FIESELAAR. ... des daags bevorens van 2—4 uur.
Mr. W. LAMAN TRIP, *Nots.*

Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 13den Jan. 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. ... J. S. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt, publiek te koop worden aangeboden:
I. Eene nette, weldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, letter C, no. 181, met OPENE PLAATS daarachter, staande en gelegen op eigen grond aan het Martinikerkhof te *Groningen*, op den hoek van de Popkenstraat.
II. Eene WOONKAMER, letter C, no. 45, staande op eigen grond, achter voormeld perceel, Westzijde Popkenstraat te *Groningen*.
Perceelen toebehoorende aan den Heer Bouwmeester ... alhier.
III. Eene nette, wéldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, letter C, no. 114, met OPENE PLAATS, ... gelegen Westzijde aan het Schuitendiep, bij den ...boog te *Groningen*, doende tot grondpacht ..., wordende in huur bewoond door den Heer ...ZIJL en toebehoorende aan de Erven Mej. de ... DE BOER.
IV. Eene BEHUIZING, A 162, met OPENE PLAATS, Zuidzijde op eigen grond in den Achter-den-Muur ... de Boteringe- en Ebbingestraten te *Groningen*, in ... bewoond door Mej. de Wedw. H. F. BREUKER ...
... informatiën te bekomen ten Kantore van den ...

Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 26sten Jan. 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. ... BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:
I. Eene aanzienlijke, weldoortimmerde BEHUIZING, zijnde thans een neringrijk **WIJN- en KOFFIJHUIS**, bekend onder den naam van **WATERLOO**, met ruime SCHUUR of BERGPLAATS, staande Oostzijde buiten de Heerepoort, naast ... onder *Groningen*, benevens de VASTE BEKLEMMING der groote TUINEN en PLANTAGIËN ... en ter zijde gelegen, doende jaarlijks tot vaste ...—20; te zamen groot 69 R., 70 E.
II. De VASTE BEKLEMMING van 13 B., 77 R., 80 E. ... GROENLAND, gelegen in 6 stukken, achter ... fortificatiewerken, bij den Zaagmolen, onder *Helpman*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 39 — 02⁵.
... Eigendom bewoond en gebruikt wordende door Mej. ... A. REINDERS.
... Informatiën ten Kantore van den Notaris.

Ten overstaan van Mr. **I. W. QUINTUS**, te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 29sten Dec. 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den ... W. BRANDS, te *Noordlaren*, bij de **GOEDERE...** van de Erven TIMMER, publiek worden verkocht:
Eene tot vele **AFFAIRES** geschikte WINKELBEHUIZING met SCHUUR en grooten TUIN, get. A 35, staande en gelegen nabij de Vaart en de Kerk te *Noordlaren*, thans door ... in huur bewoond, toebehoorende aan TALE ... c.s. — Om te aanvaarden den 1sten Mei 1854.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 3den Jan. 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den ... E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort, ..., publiek worden verkocht:
I. Eene **BOERENPLAATS**, bestaande in eene nieuw vertimmerde ruime BEHUIZING en SCHUUR, ... de VASTE, OOK IN DE ZIJD... BEKLEMMING van in naam 20 ... Koolijk Groen- en Bouwland, doende jaarlijks op ... tot vaste huur *f* 200 — 00; alles staande en gelegen ... *Wolddijk* en den Trekweg onder *Zuidwolde*.
II. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 13 Bunders ... Groenland, gelegen te *Noorder Hoogebrug*, jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 156 — 00.
... Behuizing en Schuur op den 1sten Mei en de ... op Gregori 1854 te aanvaarden.
... perceelen toebehoorende aan de Erven van wijlen ... G. T. TIESSEN.
... Perceel I. kan de halve Koopschat, naar 4 ten ... blijven uitstaan.

Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van B. TEN ... aan de Groote Markt te *Groningen*, worden ...
I. De EIGENDOM van 30 B., 19 R., 10 E. Behuisd Land, onder *Oldehove* en *Grijpskerk*, bij K. HOMAN en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, ... versch. op Midwinter.
II. ... EIGENDOM van 45 B., 51 R., 90 E. Be... ..., te *Warfhuizen*, bij L. VAN DER TUUK onder ... beklemming in gebruik, voor *f* 240, versch. op ...
III. De EIGENDOM van 11 B., 26 R., 30 E. Land, te *Adorp*, onder *Harsens*, bij L. G. ADRIANI onder vaste beklemming in gebruik, voor *f* 100, versch. op Midwinter.
IV. De EIGENDOM van 6 B. Land, te *Leens*, onder *Mensingeweer*, bij WILLEM BERENDS in gebruik, voor *f* 52, versch. op Midwinter.
De Voorwaarden van Verkoop zullen ter Huize van Verkoop en benevens de Eigendomsbewijzen ten KANTORE 3 dagen bevorens ter lezing liggen.
J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op DINGSDAG den 24sten Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. de Wed. N. DE MULDER, in de Heerestraat te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:
I. Eene BEHUIZING en TUIN, waarin een STEENEN ZOMERHUIS, op den Driemolendrift, get. S 237.
II. Een groote TUIN, mede aldaar; beide perceelen in huur bewoond en gebruikt wordende door VAN STROE.
III. Eene WOONKAMER aldaar, get. S 239, door H. ZUIDEMA;
IV. Eene DITO daarnaast, get. S 240, door de Wedw. BRAAMHORST;
V. Eene DITO daarnaast, get. S 241, door de Wedw. SIMONS;
VI. Eene DITO daarnaast, get. S 242, door J. BIERMAN;
VII. Eene DITO daarnaast, get. S 243, door de Wedw. HEITING in huur bewoond wordende; — zijnde alle vijf Kamers eigen grond.
Alles toebehoorende aan den Heer J. H. M. SCHUITEN en Mej. A. C. RIKKERS, Echtelieden.
Mr. J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 18den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, te *Groningen*, met en benevens de vroeger aangekondigde **GOEDEREN**, in het openbaar worden verkocht:
V. Eene BEHUIZING, in de Folkingestraat, Oostkant, get. F 237, bewoond door VISSER. — Over dezelve kan de helft van den Koopprijs blijven staan.
VI. Na bekomen regterlijk verlof: Eene BEHUIZING, aan 't Zuiderdiep, Noordkant, get. F 295, — behoorende aan de Wedw. en Erven A. KUILENBERG.
Mr. J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, des avonds te 7 uur, publiek ter verkoop worden aangeboden:
IV. Eene bijzonder hecht en sterk gebouwde BEHUIZING, staande en gelegen in de Poelestraat te *Groningen*, letter C. no. 12, waarin ruime WINKEL, onderscheidene BEHANGEN en GEPLAFONNEERDE KAMERS, uitmuntende KELDERS en ruime ZOLDERS, bijzonder geschikt voor de uitoefening van velerhande Affaires; door den Heer Apotheker SCHIERBEEK in eigendom bewoond.
Te aanvaarden op den 1sten Mei 1854.
Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 11—4 uur.
J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Mr. **R. DE SITTER**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer HARMS. MULDER, Koopman aldaar, publiek te verkoopen:
I. Eene aanzienlijke **KOOPMANS BEHUIZING en SCHUUR, PAKHUIS, ERF en TUIN**, te *Winschoten*, aan de Blijhamerstraat, groot 23 R., 41 Ell., in 5 perceelen, de Behuizing, afzonderlijk Pakhuis, 2 Heemsteden aan de Laan en de Tuin.
II. Een AKKER, op de *Winschotergast*, groot 32 R., 90 E.
III. Een Kamp OUD GROENLAND, aan de *Rensel* aldaar, groot 1.24.30, zullende tot huur doen *f* 25—00.
IV. Een DITO, naast de vorige, groot 1.23.90, zullende tot huur doen *f* 25—00.
V. en VI. De EIGENDOMMEN der perceelen 3 en 4.
VII. Een Kamp OUD GROENLAND, in de *Zuiderwupping* aldaar, groot 1.60.70, zullende tot huur doen *f* 20—00.
VIII. Twee DITO, naast de voorgaande, groot 1.56.40, zullende tot huur doen *f* 30—00.
IX. en X. De EIGENDOMMEN van perceelen no. 7 en 8.
XI—XIII. Drie EIGENDOMMEN van Behuisde Landerijen, in het *Meerland*, in gebruik bij H. K. DE LANGE, TONNIS K. DE LANGE en STARKE, groot *f* 10—00, *f* 10—00 en *f* 12—00.
Deze Verkoop zal plaats hebben DINGSDAG den 27sten December 1853, 's avonds te 6 uur, ten Huize van J. H. DIJKSTERHUIS, te *Winschoten*.
Informatiën ten Kantore van den Notaris.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein J. HEERDT, te *Leek*, ten verzoeke van de Erven wijlen G. VASTER en A. H. ZUIDERHOEK, in leven Echtelieden te *Leek*, publiek te verkoopen:
I. Eene **BEHUIZING**, get. no. 102, met **SCHUUR**, ruimen **TUIN en TREKKAST**, benevens **OLIEMOLEN** en daarbij behoorende **GRONDEN**, te zamen groot 57 R., staande en gelegen te *Leek*, doende jaarlijks tot vaste huur de som van *f* 25—00.
II. Eene BEHUIZING, get. no. 104 en 105 met ERF, staande en gelegen te *Leek*, te zamen groot 3 R., 90 E., doende jaarlijks op Mei aan den Heer *VAN NIENOORD* tot grondpacht de som van *f* 3—00.
III. Eene BEHUIZING, get. no. 106 en 107, met ERF, staande en gelegen te *Leek*, te zamen groot 3 R., 50 E., doende jaarlijks op Mei aan den Heer *VAN NIENOORD* tot grondpacht de som van *f* 3—75.
IV. 4 B., 15 R., 20 E. HOOILAND, *DE LANGE JAMMER* genoemd, gelegen te *Oostwold*, Gemeente *Leek*.
V. Eene BEHUIZING en TUIN, te *Nietap*, gem. *Rhoden*, groot 13 R., 90 E.
VI. Een' TUIN, gelegen te *Nietap*, groot 16 R., 40 E.
VII. 1 B., 60 R., 20 E. GROENLAND, gelegen te *Nietap*, gem. *Rhoden*.
VIII. 1 B., 04 R. GROENLAND, gelegen te *Nietap*
Perceel 1, 2 en 3 te bezien op den 21sten en 22sten December tegen voldoening van 25 Cent.

*** Mr. **W. A. OFFERHAUS**, Notaris te *Nieuwolda*, gedenkt, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des namiddags te 4 uur, ten Huize van de Wedw. J. T. LEEUW, te *Termunterzijl*, ten verzoeke van de Erven F. J. STEENHUIS, publiek te verkoopen:
I. ... **...REN BEHUIZING** ..., de VASTE EN ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 28.39.40 E. Land, doende tot huur *f* 308 — 00, staande en gelegen te *Fiemel*, onder *Termunten*.
II. 1.58.80 E. EIGEN LAND, aan den Dallingeweerster Weg.
III. De BEKLEMMING van 1.40.00 E. Land, mede aldaar, doende tot huur *f* 13—00.
IV. 1.37.40 E. EIGEN LAND, aan de Hooilaan.
V. 1.05.60 E. EIGEN LAND, aan den Meedeweg; alles gelegen onder *Termunten*.

*** In de maand JANUARIJ 1854, op nader ... len tijd en plaats, zal, na bekomene autorisatie, ten verzoeke van de Weduwe en Erfgenamen van wijlen den Heer JOHANNES ELIAS VAN BUUREN, publiek worden verkocht de navolgende Vaste Goederen, als:
I. Zes HUIZEN in de Landstraat te *Delfzijl* en een HUIS te *Weiwerd*.
II. Een EIGENDOM, doende *f* 1,60 grondpacht.
III. Drie TUINTJES, gelegen te *Delfzijl*.
IV. Negen Perceelen GROEN- en BOUWLAND, gelegen onder *Uitwierda*, nabij *Delfzijl*, te zamen groot ongeveer 21 B., 17 R., 40 E.
Mr. S. REINDERS, *Nots.*
Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van B. R. BERG, Logementhouder te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren: Twee nieuws getimmerde BEHUIZINGEN met ERVEN en TUINEN, groot 6 R., 42 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Zuidzijde, in eigendom bezeten bij de Erven P. D. KRAAK en TALLEGIEN H. DRAGGE, in leven Echtelieden te *Sappemeer*.
Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 12den Januarij 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van BOELE J. BOELENS, Kastelein te *Siddeburen*, en ten verzoeke van de Erven ENNE PIETERS TUINEMA en Vrouw, publiek te veilen en te verkoopen:
I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. lett. A no. 131, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 13 Bunders, 68 R., 50 Ellen BOUW- en GROENLAND, zullende jaarlijks op St. Martini tot vaste huur doen *f* 20.
II. Den EIGENDOM van opgemeld Perceel.
III. 79 Roeden EIGEN LAND, gelegen in de *Huisweeren*.
IV. 82 Roeden IDEM, gelegen mede aldaar.
V. 81 Roeden IDEM, gelegen idem.
VI. 54 Roeden IDEM, gelegen bij den Grindweg.
VII. 1 B., 36 R., 50 Ellen EIGEN LAND, te *Tjuchem*, bij den Netweg.
VIII. 1 B., 16 Roeden EIGEN LAND, in het Veen.
Alles staande en gelegen onder *Siddeburen*.
Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Logementhouder EGGO VAN DIJK en deszelfs Kinderen, bij wijlen zijne Echtgenoot F. BESSELING verwekt, op DONDERDAG den 5den Januarij 1854, des avonds te 6 uur, in het hieronder omschreven Logement, in openlijke Veiling te verkoopen:
I. Het van oud bekend en gerenomeerd **LOGEMENT** het **BLAAUWE PAARD**, met SCHUUR en STALLING, staande in de Torenstraat bij de Pijp te *Winschoten*.
II. Een' TUIN, in den Weversborn aldaar, groot 06 R., 60 E.
III. Een' TUIN, aan den Weg en het Hoofddiep, groot 03 R., 80 E.
IV. Eene BEHUIZING en TUIN, in den Molenhorn, groot 22 R., 50 E., doende tot grondpacht *f* 10—00.
V. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 76 R., 20 E. Land, op de Wirsen gelegen, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 40 — 00, en
VI. Den EIGENDOM van perceel V, groot *f* 40—00.
De Verkoopconditiën zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Verkoophuize, alsmede ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van E. E. BOTJES en Vrouw, te *Oostwold*, op MAANDAG den 9den Januarij 1854, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein M. SCHURING, te *Blijham*, in openlijke Veiling te verkoopen:
I. Eene aanzienlijke **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, HOVEN en TUINEN, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING der daaronder behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 36 Bunders, 61 Roeden, 80 Ellen, zullende inkomstig jaarlijks op Martini tot vaste huur doen *f* 450—00.
II. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 450—00.
III. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder Land, op den Uiterdijk, zullende tot huur doen *f* 25—00.
IV. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 25—00.
V. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder Land, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 25—00.
VI. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 25—00.
VII. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 15 Roeden, 40 Ellen Land, naast het vorige, zullende tot huur doen *f* 30—00.
VIII. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 30—00.
IX. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 18 Roeden, 90 Ellen Land, naast het vorige, zullende tot huur doen *f* 30—00.
X. Den EIGENDOM daarvan, groot *f* 30—00.
XI. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 12 Roeden, 80 Ellen Land, naast het vorige, zullende tot huur doen *f* 30—00.
XII. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 30—00.
XIII. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 34 Roeden Land, in Abelsheert, zullende tot huur doen *f* 35—00.
XIV. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 35—00.
XV. De VASTE BEKLEMMING van 1 Bunder, 27 Roeden, 70 Ellen Land, in de Weduwe-Sickensheert, zullende tot huur doen *f* 20—00, en
XVI. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 20—00.
Alles staande en gelegen te *Blijham*.
De Verkoopconditiën zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Verkoophuize, alsmede ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van E. G. ZIJLWAARDER, op MAANDAG den 16den Januarij 1854, des avonds te 5 uur, ten Huize van de Weduwe H. W. K. VAN INGEN, te *Nieuwe Schans*, publiek te verkoopen:
I. Eene **BEHUIZING en TUIN**, staande en gelegen bij de Statenzijl, groot ½ Bunder, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 10—00; en
II. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 04 Roeden, 90 Ellen Buitendijks- of Aäland, mede aldaar gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 50—00.
De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **J. S. G. HONING**, Notaris te *Wedde*, zal, ten verzoeke van den Landgebruiker FREERK KLAASSENS HARDING, te *Nieuwe Pekela*, C. A., op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, des avonds te 5 uur, ten

GEMEENTEHUIZE te *Nieuwe Pekela*, openlijk ter verkoop veilen:

I. Eene netbetimmerde en goed onderhoudene **BOEREN BEHUIZING**, no. 81, en **SCHUUR**, te *Nieuwe Pekela*, met de Plaats LAND, waarop die staan, te *Nieuwe Pekela*, Noordkant, VRIJ en EIGEN GROND, sectie A, nos. 193 tot en met 210, te zamen groot 12 B., 96 R., 50 E.

II. Drie Kampen LAND, op de Plaats no. 28, Zuidkant, te *Nieuwe Pekela*, Stadsgrond, zijnde van sectie C no. 46, groot 1 B., 90 E. (in zaad), no. 45, groot 95 R., 80 E., en no. 44, groot 1 B., 38 R., 70 E.

III. De LEIJINGS en het HOOGVEEN op dezelfde Plaats, sectie C, no. 43, groot 10 B., 15 R., 60 E.

IV. Twee aan elkander liggende Stukken GROENLAND, op de Plaats no. 17, Zuidkant, te *Nieuwe Pekela*, Stadsgrond, sectie B, nos. 355 en 356, groot 1 B., 06 R., 90 E.

V. Drie Kampen GROENLAND, op de Plaats no. 16, Zuidkant, Stadsgrond, te *Nieuwe Pekela*, zijnde van sectie B no. 340, groot 83 R., 40 E., 341, groot 78 R., en 342, groot 77 R., 80 E.

LANDVERHURING.

De jaarlijksche Verhuring van p. m. 40 Bunders **best GROENLAND**, gelegen op *den Ham*, toebehoorende aan den Heer C. E. BARLINCKHOFF, zal plaats hebben op ZATURDAG den 14den Januarij 1854, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Weduwe VOGELZANG, op *den Ham*.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

VOORLOOPIG BERIGT.

In JANUARIJ 1854, op nader te bepalen tijd en plaats, zal, ten verzoeke van de Erven HINDRIK HALBER KOOL en FENNEGHIEN JAKOBS BOER, in leven Ehelieden, na bekomen regterlijk bevel, publiek worden verkocht:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, **TUIN**, APPELHOF en opstrekkende Plaats GROEN- en BOUWLAND, groot pl. min. 18 Bunders, staande en gelegen Oostkant te *Berger-Compagnie*, onder *Veendam*.

II. Eene achterste HALVE PLAATS GROEN- en BOUWLAND, groot om de 6 Bunders, mede aldaar; en

III. Eene Plaats LAND, groot om de 16 Bunders, gelegen te *Tripe-Compagnie*, onder *Veendam*.

Mr. J. C. VAN SLOOTEN,
Notaris.

*** De Notaris **J. J. DE BLÉCOURT**, te *Wildervank*, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. T. W. SIERTSEMA, Advokaat te *Veendam*, op nader te bepalen tijd en plaats, publiek verburen:

I. De **BUITENPLAATS** ***VREEDERUST***, bestaande in eene soliede

HEEREN BEHUIZING,

waarin VIER BEHANGEN BENEDENKAMERS, ruime GANG met MARMEREN VLOEREN, eene BOVENKAMER, eene KNECHTEN- en MANGELKAMER, twee KEUKENS met POMP en REGENWATERSBAK en verdere GERIJFELIJKHEDEN. Voorts annexe **SCHUUR**, waarin STALLING voor PAARDEN en RUNDVEE, KOETSHUIS en BERGPLAATS voor TURF en VELDVRUCHTEN; daarachter **groote TUIN** met eene menigte exquise VRUCHTBOOMEN, MOESTUIN, WATERPARTIJEN en LUSTPRIEELEN, alles omringd door beplante SINGELS.

II. Acht Kampen **GROENLAND**, achter en nevens de Buitenplaats.

Alles staande en gelegen aan het Westerdiep, nabij de Kerkelaan, te *Veendam*.

De HEEREN BEHUIZING, SCHUUR en TUIN voor **een jaar** en de LANDERIJEN voor **drie jaren**.

GROOTE HOUTVERKOOPING.

In het Bosch van ***ENNEMABORG***, te *Midwolda*, zal, gelijk vorige jaren, op nader te bepalen dagen, in de maand MAART 1854, in het openbaar worden verkocht: eene groote partij **STAMBOOMEN** en **KAPHOUT**, van **verschillende soorten** en tot **onderscheiden gebruik** geschikt.

UIT DE HAND TE KOOP:

de **BUITENPLAATS** ***SANDVOORT***, bestaande in eene soliede HEEREN BEHUIZING, ruime KEUKEN, MANGELKAMER, STAL en KOETSHUIS, TUINHUIS, ZOMERHUIS en afzonderlijke TUINMANSWONING, TUINEN en HOVEN met exquise VRUCHTBOOMEN, SINGELS, PLANTAGIËN, GOUDVISCH- en andere VIJVERS, zware EIKEN, IJPEREN en andere opgaande BOOMEN, groot 2 B., 15 R., 92 E, staande en gelegen aan den Trekweg buiten het Kleinepoortje, onder *Haren*, een kwartier uurs van *Groningen*, benevens eene **VROUWEN ZITPLAATS** in de Akerk te *Groningen*, in de 5de Bank ten Westen van den Predikstoel.

Te bevragen bij den Notaris te *Sappemeer*,

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Tot den 1sten JANUARIJ 1854

UIT DE HAND TE KOOP:

Een nieuwe, beklante **ROGGE-** en **PELMOLEN** met nieuwe **BEHUIZING** en **SCHUUR**, **HEEM**, **TUIN** en **HOF**, huur doende *f* 14—00; en 52 R., 10 Ellen LAND, huur doende *f* 11—00. Alles zeer geschikt staande en gelegen te *Godlinze*. Te bevragen bij den Eigenaar **J. R. MULDER** aldaar.

MAXIM. P. WENNIGER.

EEN ROGGE-, WEIT- EN PELMOLEN

met HUIZING en ERF, te *Metslawier*, door **verandering van Bedrijf** te **HUUR voor vijf jaren of langer.**

De Voorwaarden zijn te vernemen bij den Huurder, bij wien ook de Briefjes moeten worden ingeleverd, voor of op den **20sten dezer.**

UIT DE HAND TE KOOP;

Een wél onderhouden **KOFSCHIP**, met KOMPLETEN INVENTARIS, groot circa 60 Roggelasten, liggende te *Harlingen*. Franko te bevragen bij de Heeren ZEILMAKER en Co., aldaar, en bij den Heer A. MEULMAN, te *Groningen*.

De **Broodbakkers** ter dezer Stede geven bij deze aan hunne geëerde Begunstigers te kennen, dat zij besloten hebben, de **NIEUWJAARS-GESCHENKEN** voortaan ***geheel te doen ophouden***, niet zoo zeer om het voordeel daarin voor hen gelegen, maar vooral om de vele *moeiten* en *onaangenaamheden*, welke daarbij in ervaring voor hen voortvloeien, en zijn overeengekomen, eene **GIFT** ten *behoeve* van de *Algemeene Armen* alhier te geven, welke zij den ARCHIDIAKEN der NED. HERV. GEMEENTE zullen ter hand stellen.

Namens de Broodbakkers:
W. W. MIEDEMA.

GRONINGEN, 20 December 1853.

Per Diligence

uit de FABRIJK ontvangen: **WINTERGOEDEREN**, om in 1854 te leveren, maar door vele aanvraag, de zeer lage prijzen en smaakvolle GOEDEREN, voor PALETOTS, PANTALONS, VESTEN, CHAMBRELOUPS en PELSEN. De PALETOTS die geleverd zijn voor *f* 40 tot *f* 66, thans van *f* 12 tot *f* 30, in het **Kleedingmagazijn** van **J. B. MEDDENS.**

ATTENTIE.

De ondergeteekende berigt bij deze aan een ieder welke zijn voordeel zoekt, dat bij hem nog voorradig zijn, eene aanzienlijke partij **HEEREN KLEEDINGSTUKKEN**, welke op de soliedste en netste manier bewerkt zijn, en tot HEDEN voor **MODELLEN** hebben gediend; daar nu echter weder iets extra nieuws van Modellen is uitgekomen, heeft de ondergeteekende besloten het **VOORRADIGE** tegen **buitengewoon goedkoope prijzen**, binnen den tijd van vier weken **op te ruimen.**

KOMT! ZIET!! EN OORDEELT!!!

A. TEUTEBERG.

DE VOGEL,

Waarvan sprake was,
En men van in Couranten las,
Is nu te *Winneweer* te zien
Voor alle goede, brave liên; —
Niet deeg zoo groot als 't eerst berigt,
Doch zeer merkwaardig voor 't gezigt,
Voor kenners van het vooglenheer
Een reis wel waard naar *Winneweer*.

W. KRUIZENGA.

*** Bij de *GEKWALIFICEERDE KOLLEKTEURS* **E. DE BOER & ZONEN**, te *Groningen*, bij wien in de 1ste KLASSE der thans trekkende **223ste** *STAATSLOTERIJ*, op no. **16910**, de **KAPITALE PRIJS** van *f* **2500** is gevallen, zijn **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

Bij den Vleeschhouwer **J. T. HAVINGA**, aan Der-A, zal op heden worden geslagt: Een buitengewoon puik-vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

ER WORDT TEN SPOEDIGSTE GEVRAAGD:

Een **TUINMAN**, van de Gereformeerde Godsdienst, bekwaam in het BROEIJEN, SNOEIJEN, en alles wat tot onderhoud van MOES-, BROEI- en PLEIZIERTUIN behoort, voorzien van goede Getuigschriften van bekwaamheid, eerlijkheid en ijver. Adres onder letters A, B, met *franko* Brieven of in Persoon bij J. E. MEBIUS, Boekhandelaar te *Kollum*.

WORDT GEVRAAGD,

tegen MEI e.k.: eene **KINDERMEID**, liefst eene Burgerdochter of Weduwe, kunnende met Kinderen omgaan en goed Naaijen. Op hoog loon zal niet gezien worden. Adres aan het BUREAU DEZER COURANT.

Een Grutter in *Groningen* wil *Stoom gemalen* **Linzenmeel** **REVALENTA** verkoopen; ... pen, dat bij het voor de patiënt den paardedokter B. H. S., in *Beerta*, „zuiver het niet in zijne hersenen krijgt, zijn product aan zieke Natuurgenooten te verkoopen; indien er zoo ... zijn mogten die vertrouwen in zijne aanbeveling stellen ... Genoemde Hr. B. H. S., de Beertasche Dok... die in het Verkoophuis der Molen gezien heeft ... BOONENMEEL voor een voortreffelijk geneesmiddel ... raden hem aan, zijn Boonenmeel ook eene stoomzuivering te laten ondergaan; het zal hem en velen met hem ... vreemd en onbegrijpelijk zuiveringsproces toeschijnen ... zulke geleerde geestverwandten kunnen geen geheim ... elkander hebben, bij vrage het dan den Grutter.

De ***REVALENTA ARABICA*** heb ik ... wend in eene ziekte, welke tot dusver alle mogelijke ... kende geneesmiddelen getrotseerd heeft, namelijk ... „*Maagkanker*," en wel met het schitterendste gevolg ... middel doet niet alleen het onafgebroken braken ... Maagkanker ophouden, maar herstelt ook zelfs de ... tering en de bloedbereiding, zoodat in dit geval de ... VALENTA ARABICA niet slechts als voedingsmiddel ... als een wezenlijk geneesmiddel moet aangezien ... Ongetwijfeld zal dit uitmuntende Meel dezelfde uitste... diensten bewijzen in alle andere slepende ongesteldheden ... spijsverteringswerktuigen. Ik heb het ook in eenen ... nekkigen hebbelijken windkolijk aangewend met de ... uitkomst; waarom ik dit versterkende Meel als eene ... treffelijke heilzame gave der Natuur beschouw.

Dr. GATTIKER.

Op ondervinding gegronde beoordeeling ... de werking der Revalenta Arabica ... Tering, door Doct. GRIES.

Mijne Echtgenoot, welke sedert vele jaren reeds ... borst was lijdende, werd in den aanvang van dit ... gevaarlijk ziek, dat ik haren dood te gemoet zag ... delen, welke zich in andere gevallen van ... zaam betoond hadden, weigerden hier volkomen ... dienst, terwijl de zwakte dagelijks toenam en niet ... wijken voor de meest beproefde voedingsmiddelen. ... van een vriend in *Hannover*, even als ik, Doctor ... Geneeskunde, welke zich bij voorkeur met berstlijden ... bield, en de **REVALENTA ARABICA** sedert ... ontdekking vaak aanwendde en nog aanwendt, liet ... ook mijne Vrouw gebruiken, en ik moet in gemoede ... kennen, dat dit zoo vaak genoemde en verschillend ... oordeelde middel mijne stoutste verwachting overtroffen ... Mijne Vrouw herstelde van oogenblik tot oogenblik ... zwakte verminderde langzamerhand, en nadat zij ... dingsmeel gedurende zes weken gebruikt had, was ... toestand zoo in het oog loopend verbeterd, dat zij nog ... enkele oogenblikken op den dag te bed behoefde te ... Reeds na veertien dagen was het zoo uitputtende nacht... zweet opgehouden, het opgeven verminderde langzamerhand ... en de gezondheidstoestand en krachten mijner Vrouw ... nen gezegd worden geëvenredigd te zijn aan het ... chaamsbouw, daar zij reeds gedurende eenige uren ... hare huiselijke bezigheden kon verrigten. Met dankbaarheid ... jegens het Opperwezen voor de herstelling mijner ... reken ik mij tot een aangenamen pligt, deze uitstekende ... werking der **REVALENTA ARABICA** in ... teringen bekend te maken.

MAAGDENBURG, 16 September 1853.

GRIES, *Doctor in de Geneeskunde*.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* ... P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. ... ZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* ... M. BARTH; te *Nieuwolda* bij P. R. VAN CALCAR; ... *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij ... VENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en ... bekende Depôts in de andere Steden.

*** Nieuwe Uitgaven van **VAN DRUTEN EN BLEEKER**, te *Sneek*:

Keurige en Nieuwe Geschenken voor de Jeugd, enz.

GOEVERNEUR, **Chinesche schimmen. — De Tooverlantaarn;** Vertellingen voor Ned. Jongens en Meisjes, met 6 gekleurde plaatjes, à *f* 1,15.

H. B. STOWE, **Een Kijkje in de Hut van oom Tom**, door Tante MARIE, voor hare Neefjes en Nichtjes. Met 8 keurige platen, à *f* 2,90.

Men vindt hierin de *geheele onverminkte* geschiedenis van **Oom Tom**, **St. Clare**, **Eva**, enz., maar daarentegen niet die van **George** en **Elise Harris**, enz.

Van eene **HOOGST AANZIENLIJKE OPLAAG** zijn bij de Uitgevers nog maar **ZEER WEINIGE** Exemplaren voorhanden.

GOEVERNEUR, **JONGENSPRET. — MEISJESVREUGDE;** Geschenk voor Hollandsche Jongens en Meisjes, met gekleurde plaatjes, in heel linnen, à *f* 1,80. — **DE ONDEUGENDE KINDEREN;** een vermakelijk Prentenboek met Rijmen, à *f* 1,25.

P. VAN OS, **REIZEN DER ENGELSCHEN**, ter ontdekking eener Noordwestelijke Doorvaart door de Noordelijke IJszee naar den Stillen Oceaan, 2 dln., met 8 plaatjes, in heel linnen, à *f* 3,90.

H. ZSCHOCKE, **ZIET OPWAARTS!** Een Huisboek voor heilbegeerige Christenen, of de keurigste gedeelten uit de UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD, uit het Hoogduitsch door ***A. WINKLER PRINS***, 1—4 Afl., à 45 cts. de Afl.

LEVENSVRAGEN **over den weg des heils in Christus**, door ***S. HOEKSTRA***, **Bz.**, Pred. te *Rotterdam*; een dl. in gr. 8vo, à *f* 3,00.

VAN BERKUM, **Antoinette Bourignon**; een Beeld uit de Kerkelijke Geschiedenis der XVIIde eeuw; een dl. in gr. 8vo, *f* ...

SINCLAIR, **Beatrice, of de hedendaagsche Jezuïten in Engeland.** Uit het Eng. door *C. M. MENSING*, 2 dln. in gr. 8vo, met 2 vignetten, à *f* 5,60.

De Engelsche Bladen berigten, dat dit werk in ... nog meer opgang maakt dan de **NEGERHUT** ... *geland*. — Meer dan

Honderdduizend

exemplaren zijn er aldaar in zeer weinig weken verkocht.

BREMER, **Herinneringen aan mijn verblijf in Engeland**, in het jaar van 1851. Uit het Engelsch vertaald door *C. M. MENSING*; een dl. 8vo, *f* 2,00.

Er liggen in dit kleine boekje verborgen schatten ... neer de Voorzienigheid het zegent, gelijk Zij voor ... jaren eene lezing van des heeren BAUMHAUERS boek ... *Mettray* zegende op eene zeldzame wijze. Daartoe ... ieder, die bij magte is om den prijs van dit boekje ... zijn genoegen te besteden, het aan te koopen, ter ... in geen leesgezelschap mag ontbreken.

F. BASTIAT, **Staathuishoudkundige Harmoniën**, uit het F... overgebragt door Mr. S. ... MON VAN DER AA; ... in gr. 12mo, à *f* 6,00.

Den Uitgevers werd dezer dagen door eene be... hand berigt: Met kracht beveel ik aan ieder uwe ... ling der Harmoniën van **BASTIAT** aan. — Ieder ... mensch van opvoeding moet dat Werk in merg en ... hebben. Moge een copieus debiet de uitgave bekroonen.

Misschien is er geen beter middel om heldere denkbeelden over de welvaart van alle klassen der maatschappij ... breiden, dan de lezing van dit Boek te bevorderen.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetensch...*

DECEMBER 1853.

Dagen.	Barometer op 0°. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	Thermometer 8 u.	2 u.	8 u.	Vochtigheidstoestand. 8 u.	2 u.	8 u.	Windstreek. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	Luchtgesteldheid. 8 uur.	2 uur.	8 uur.
11		768,14	767,82		-1,0	-3,0		0,93		O.N.O.	O.N.O.	O.	helder	helder	hel[illegible]
12	766,47	764,26	762,22	-5,5	-2,3	-4,2				O.t.Z.	O.t.Z.	O.t.Z.	„	„	„
13	758,88	756,39	754,59	-6,0	-1,2	-3,7				„	„	„	„	„	„
14	750,73	749,88	750,23	-4,3	-2,7	-4,2		0,81	0,84	O.	O.t.N.	N.O.t.O.	„	„	„
15	743,24	742,65	744,01	-4,0	-2,5	-2,5	0,78	0,89	0,89	O.N.O.	O.N.O.	O.t.N.	betrokken	betrokken	[illegible]
16	748,28	748,46	748,93	-5,8	-2,6	-3,7	0,89	0,88	0,92	O.	O.	O.	„	weinig bewolkt	[illegible]
17	751,85	752,94	755,25	-3,3	-3,3	-3,5	0,96	0,96	0,98	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	„	betrokken	[illegible]

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.